

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Кафедра Фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри Фінансів, банківської
справи та страхування

_____ Бондарук Т. Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)
«14» червня 2018 року

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

для студентів економічних спеціальностей

для студентів напрямку 07 «Управління та адміністрування»
підготовки:
спеціальності: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Факультету: фінансово-економічного

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
Фінансів, банківської справи та страхування,
протокол від «14» червня 2018 № 16

2018 рік

УДК 336.131

Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Податкова система», Галузь знань 07 «Управління та адміністрування», Напрями підготовки: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (для студентів усіх форм навчання) / Ігнатова І.С. – К.: НАСОА, 2018. – 98 с.

Викладено методичні рекомендації з підготовки дисципліни «Податкова система».

Розробник: **І. С. Ігнатова**, старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Рецензенти:

Черушева Галина Батрбеківна, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін, завідувач відділу профорієнтаційної роботи

ПерхунЛариса Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент [кафедри економічної кібернетики](#) та математичних методів, завідувач кафедри економічної кібернетики та математичних методів

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від. «14» червня 2018 року № 16

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

«14» червня 2018 року

_____ (підпис)

(Бондарук Т.Г.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою Радою фінансово-економічного факультету Національної академії статистики, обліку і аудиту за напрямом підготовки 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол від. «26» червня 2018 року № 13

«26» червня 2018 року

Голова

_____ (підпис)

(Бондарук Т.Г.)

(прізвище та ініціали)

©НАСОА, 2018 рік

ЗМІСТ

Анотація	4
1. Робоча програма	6
2. Навчальна програма	7
3. План лекційних занять з дисципліни	17
4. План семінарських занять з дисципліни	21
5. Завдання до виконання практичних робіт	60
6. Організація самостійної та індивідуальної роботи студента	70
7. Питання для контролю знань	85
8. Критерії оцінювання	88
9. Рекомендована література	91

АНОТАЦІЯ

За своєю сутністю та змістом податкова система є важливою складовою економічної стратегії як держави, так і її суб'єктів – підприємств. Як складова бюджетної системи вона виступає і як інструмент державного регулювання економіки. Податкова система являє собою складний механізм, який має свої елементи. Вона складається з безпосередньо податків, які існують в державі, податкового права та порядку і способів сплати податкових платежів. Існуюча в державі податкова система визначається тією фінансовою та загальною економічною стратегією, яка існує в суспільстві. Але, незважаючи на загальні принципи будівництва податкової системи, в кожній державі діють свої особливості. Крім того треба мати на увазі, що в світі не існує ідеальної податкової системи. Кожна з них має свої позитивні та негативні риси. Тому їх вивчення має велике значення для визначення податкової системи в Україні.

Методичні вказівки до вивчення дисципліни “Податкова система” призначено для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Курс передбачає набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо визначення та розрахунку планів податкових платежів, розробки податкової політики підприємства з урахуванням особливостей їх різних форм власності, організаційно-правових форм та інше в умовах розвитку економіки України.

Предметом навчальної дисципліни “Податкова система” є процес планування податкових платежів та визначення їх розміру з метою запобігання помилок при їх розрахунку та їх оптимізації на підприємстві будь якої форми власності та напрямків діяльності

Мета вивчення дисципліни “Податкова система” - розкриття сутності, методологічних та теоретичних основи податкової системи, її структури, порядок будівництва та особливостей її функціонування в Україні. Вивчення цього курсу дає можливість майбутнім фахівцям

приймати більш обґрунтовані рішення як на рівні держави, так і на рівні підприємства.

Дисципліна “Податкова система” входить до блоку дисциплін, які вивчають фінансові проблеми. Ця дисципліна призначена для подальшого поглибленого вивчення теорії та практики економіки та фінансування.

Завданням вивчення дисципліни “Податкова система”:

- вивчення змісту, сутності, функцій податкових платежів, як економічної категорії;
- визначення принципів будування податкової системи на рівні держави та особливості в Україні;
- класифікація податкових платежів по різних ознакам;
- визначення термінології, сутності та змісту податкового права;
- вивчення порядку сплати податкових платежів та особливостей їх застосування;
- ознайомлення з особливостями податкових систем в різних країнах світу.

1. РОБОЧА ПРОГРАМА КУРСУ “ПОДАТКОВА СИСТЕМА”

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин				
		Усього	Очна форма			
			Лекційні	Практичні	СРС	ІРС
Модуль I						
Змістовний модуль 1						
1.	Сутність і види податків.	12	2	4	6	
2.	Організація податкової системи	10	2	2	6	
3.	Державна податкова служба України.	10	2	2	6	
4.	Облік платників і надходжень податків до бюджету	11	-	2	6	3
Разом по змістовному модулю 1		43	6	10	24	3
Змістовний модуль 2						
5.	Податок на додану вартість	11	2	2	7	
6.	Акцизний податок	11	2	2	7	
7.	Мито	11	2	2	7	
8.	Податок на прибуток підприємств	13	4	2	7	
9.	Податок з доходів фізичних осіб	11	2	2	7	
Модульний контроль		6		2		4
Разом по змістовному модулю 2		63	12	12	35	4
РАЗОМ ПО МОДУЛЮ I		106	18	22	59	7
Модуль II						
Змістовний модуль 3						
10	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	8	2	2	4	
12	Плата за ресурси та послуги	8	2	2	4	
13	Інші податки	4	-	2	2	
Разом по змістовному модулю 3		20	4	6	10	
Змістовний модуль 4						
14	Ухиляння від податків та перекладання податків	8	2	2	4	
15	Податкова політика в системі державного регулювання економіки	8	2	2	4	
16	Неподаткові платежі в бюджет	3	-	-	3	
Модульний контроль		5		2		3
Разом по змістовному модулю 4		24	4	6	11	3
РАЗОМ ПО МОДУЛЮ II		44	8	12	21	3
УСЬОГО		150	26	34	80	10

2. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ “ПОДАТКОВА СИСТЕМА”

Програма вивчення обов’язкової навчальної дисципліни «Податкова система» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **бакалавр** Галузі знань 07 «Управління та адміністрування», Напрями підготовки: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні відносини з приводу перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів

Міждисциплінарні зв’язки:

1. Економічна теорія
2. Фінанси
3. Бюджетна система
5. Податковий облік
6. Бухгалтерський облік
7. Фінанси підприємств
8. Фінансовий облік
9. Фінансовий аналіз
10. Статистика

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Теоретичні основи побудови податкової системи держави
2. Основні бюджетоутворюючі податки в Україні
3. Інші податки та обов’язкові платежі до бюджету

4. Податки в системі економічних відносин

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

1. Сутність і види податків.
2. Організація податкової системи.
3. Державна фіскальна служба України.
4. Облік платників і надходжень податків до бюджету.

Змістовий модуль 2.

5. Податок на додану вартість.
6. Акцизний податок.
7. Мито.
8. Податок на прибуток підприємств.
9. Податок з доходів фізичних осіб.

Змістовний модуль 3

10. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
11. Плата за ресурси та послуги.
12. Інші податки.

Змістовний модуль 4

13. Ухиляння від податків і перекладання податків.
14. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.
15. Неподаткові платежі в бюджет.

Тема 1. СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ

Податки, їх сутність та зміст. Історичний аспект розвитку податків. Розвиток теорії податків та його зміст. Поява різних теоретичних напрямків та їх розвиток в сучасних умовах.

Податки, як складова загальної системи суспільства та економічна категорія ринкової економіки. Функції податків, характеристика та зміст їх. Фіскальна функція, механізм її реалізації. Податки як основа фінансової бази держави. Регулююча функція. Розподільча та контрольна функції податків.

Значення податків в загальній системі держави, фінансової та податкової політики її.

Класифікація податків, її ознаки. Класифікація податків за економічним змістом об'єкта оподаткування: податки на доходи, майно, споживання та ресурсні (рентні) платежі. Класифікація за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві податки. Класифікація податків в залежності від способу їх справляння – розкладні і окладні податки. Прямі і непрямі податки: їх характеристика та економічний зміст. Види прямих податків: реальні та особисті. Регулюючий механізм окремих видів прямих податків. Види непрямих податків. Переваги та недоліки прямих й непрямих податків, їх місце в податковій системі.

Термінологія оподаткування. Елементи податку: суб'єкт (платник) і носій, об'єкт оподаткування, джерело сплати, одиниця оподаткування, податкова ставка і квота.

Методи побудови податкових ставок. Тверді і процентні ставки. Види процентних ставок: пропорційні, прогресивні і регресивні, їх комбінації. Проста і складна прогресії оподаткування. Особливості системи оподаткування в Україні.

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Система оподаткування та її сутність. Методологічні основи утворення системи оподаткування та її законодавчі основи. Податкова база та її сутність. Напрямки розвитку податкової бази.

Економічний базис як основа системи оподаткування. Законодавча база системи оподаткування та її характеристика.

Методологічні та теоретичні основи системи оподаткування. Принципи побудови системи оподаткування. Загальноекономічні закони, на яких базується процес побудови системи оподаткування та їх зміст. Цільові вимоги щодо побудови системи оподаткування та їх зміст.

Структурна побудова податкової системи. Податкова система України, основні етапи її становлення. Склад та структура податкової системи України, законодавчі акти, що її регламентують. Податковий кодекс України.

Ідеали оптимального оподаткування: економічна ефективність і соціальна справедливість. Податки як інструмент фінансового регулювання розвитку суспільства. Рівноцінність в оподаткування різних суб'єктів.

Тема 3. ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Податкова служба України та її завдання. Система органів податкової служби.

Законодавство України про податкову службу. Організаційна структура та функції органів державної податкової служби в Україні. Права і відповідальність працівників органів державної податкової служби.

Тема 4. ОБІК ПЛАТНИКІВ ТА НАДХОДЖЕНЬ ПОДАТКІВ ДО БЮДЖЕТУ

Облік платників податків та податкових надходжень. Комп'ютеризація обліку та контролю. Відповідальність платників за своєчасність і правильність розрахунків з бюджетом і за подання податкової звітності.

Тема 5. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Економічна природа і значення податку на додану вартість в забезпеченні доходної частини бюджету. Врегулювання оподаткування ПДВ Податковим кодексом України. Платники ПДВ. Об'єкт оподаткування і порядок його визначення. Визначення оподаткованого обороту.

Пільги по податку, порядок їх надання, ставки податку. Порядок обчислення ПДВ і терміни сплати в бюджет: податкове зобов'язання та податковий кредит; дата виникнення податкового зобов'язання.

Особливості обчислення і сплати податку для окремих платників і за окремими товарами (роботами, послугами).

Порядок ведення обліку податку та складання розрахункових і відвантажувальних документів. Податковий облік ПДВ. Книги обліку придбання та продажу товарів (робіт, послуг). Податкова накладна.

Звітність платників і контроль органів державної податкової служби. Відповідальність платників за неправильне обчислення та несвоєчасну сплату податку в бюджет.

Тема 6. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Суть і значення акцизного податку. Платники і об'єкти акцизного податку. Визначення оподаткованого обороту. База оподаткування для адвалорного та специфічного оподаткування. Пільги. Характеристика ставок акцизного податку: адвалорні, специфічні та комбіновані ставки. Порядок обчислення. Формування цін з ПДВ і акцизним податком, обчислення акцизного податку, складання розрахунків. Порядок обчислення акцизного податку з імпортованих товарів, ввезених з-за меж митних кордонів України. Строки сплати в бюджет і звітність платників.

Порядок маркування алкогольних та тютюнових виробів марками акцизного податку. Контроль органів державної податкової служби за платниками акцизного податку. Відповідальність платників за порушення порядку обчислення і сплати у бюджет акцизного податку.

Тема 7. МИТО

Економічний зміст мита. Мито як складова податкової системи держави та інструмент тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика держави. Законодавче регулювання оподаткування митом зовнішньо-економічних операцій. Види мита.

Елементи мита: суб'єкт, об'єкт, база оподаткування, ставки. Особливості визначення бази оподаткування – митної вартості. Види ставок мита (адвалорні та специфічні; повні, пільгові та преференційні). Порядок визначення країни походження товару.

Порядок обчислення мита та алгоритм розрахунку.

Тема 8. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Поняття про дохід і прибуток та порядок їх обчислення. Корпоративний прибутковий податок як основний вид особистого прямого оподаткування юридичних осіб: світовий досвід.

Роль і значення податку на прибуток підприємств у формуванні доходів бюджетів, регулюванні доходів підприємств різних форм власності, стабілізації економіки і грошового обігу. Податок на прибуток підприємств у Податковому кодексі України. Склад платників податку.

Податок на прибуток підприємств: економічний зміст та сутність. Платники податку. Об'єкт оподаткування. Порядок обчислення оподатковуваного прибутку. Алгоритми визначення основних показників, необхідних для обчислення оподатковуваного прибутку. Амортизація та амортизаційна політика. Порядок обчислення амортизаційних відрахувань.

Порядок обчислення податку на прибуток і складання декларації з податку на прибуток. Система ставок податку і пільги. Значення пільг та порядок їх надання.

Оподаткування окремих категорій платників податку: банківських і страхових організацій, підприємств з іноземними інвестиціями та нерезидентів, неприбуткових організацій, відокремлених підрозділів (філій).

Камеральна перевірка звітів і балансів, податкових декларацій і розрахунків податків на доходи платників різних форм власності та організаційно-правових форм; фінансові і адміністративні санкції за порушення вимог законодавства щодо оподаткування прибутку.

Тема 9. ПОДАТОК З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Основні принципи побудови податку на доходи фізичних осіб. Елементи податку: суб'єкти та об'єкти оподаткування, предмет оподаткування, загальні засади формування бази оподаткування, система ставок оподаткування, система пільг з податку; характеристика окремих елементів. Категорії суб'єктів та об'єктів оподаткування, режими оподаткування різних категорій.

Нормативно-правова база, якою регулюються питання оподаткування доходів фізичних осіб. Податок на доходи фізичних осіб в Податковому кодексі України.

Оподаткування доходів, одержаних з різних джерел. Основний алгоритм обчислення податку на доходи фізичних осіб. Особливості визначення об'єкту оподаткування та формування бази оподаткування: суми виплат, що не включаються до сукупного річного оподаткованого доходу; суми виплат, на які зменшується доход з метою оподаткування (податкові знижки). Ставки податку. Особливість визначення суми податкового окладу.

Особливості оподаткування доходів, одержаних від здійснення підприємницької діяльності без утворення юридичної особи (фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності). Форми сплати податку в залежності від видів та форм підприємницької діяльності.

Річний перерахунок сум податку: порядок, алгоритм та терміни проведення, документальне оформлення річних перерахунків.

Особливості оподаткування доходів нерезидентів та негромадян – резидентів України.

Декларування доходів фізичних осіб. Категорії платників, що зобов'язані декларувати свої доходи. Форми податкових декларацій в Україні, їх структура. Порядок їх заповнення та терміни подання для різних категорій платників.

Тема 10. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Фінансово-економічний зміст єдиного податку. Правова база єдиного податку. Алгоритм справляння та процедура обчислення й сплати єдиного податку. Основні елементи єдиного податку. Групи платників єдиного податку, ставки податку.

Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами (обов'язковими платежами). Порядок переходу до сплати податків за спрощеною системою оподаткування або відмови від сплати податків за спрощеною системою оподаткування.

Порядок обліку документів та звітності при спрощеній системі оподаткування. Позитивні та негативні риси спрощеної системи оподаткування.

Тема 11. ПЛАТА ЗА РЕСУРСИ ТА ПОСЛУГИ

Збір за спеціальне використання лісових ресурсів. Лісовий кодекс. Значення платежів, види платежів. Основні елементи збору. Пільги. Порядок і строки сплати в бюджет.

Обов'язки органів державної податкової служби щодо контролю за правильним обчисленням і своєчасною сплатою платежів за спеціальне використання лісових ресурсів.

Збір за використання води. Суть і значення збору. Платники, порядок обчислення і строки сплати в бюджет. Пільги. Звітність платників та контроль органів податкової служби.

Збір за користування радіочастотним ресурсом України. Суть і значення збору. Платники, порядок обчислення і строки сплати в бюджет. Пільги. Звітність платників та контроль органів податкової служби.

Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів, рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні, плата за користування надрами.

Тема 12. ІНШІ ПОДАТКИ

Податок на першу реєстрацію транспортного засобу та його характеристика. Порядок його встановлення та методика розрахунку. Особливості встановлення ставок оподаткування на різні транспортні засоби.

Плата за землю як інструмент раціонального використання земельних угод. Основи будівництва земельного податку. Плата за землю сільськогосподарського призначення. Плата за землю несільськогосподарського призначення.

Місцеві податки та збори в Україні: економічна сутність та значення. Нормативно-правова база місцевого оподаткування в Україні. Повноваження органів місцевого самоврядування (місцевих Рад) щодо встановлення місцевих податків в Україні.

Види місцевих податків та зборів в Україні. Характеристика окремих видів місцевих податків і зборів та їх елементи: суб'єкти, об'єкти та предмет оподаткування, ставки платежів. Порядок сплати податків та зборів до бюджетів. Пільги щодо місцевого оподаткування.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – як провідний місцевий податок. Економічна сутність та зміст оподаткування нерухомого майна. Особливості алгоритму й процедури обчислення та сплати податку на нерухоме майно.

Тема 13. УХИЛЕННЯ ВІД ПОДАТКІВ ТА ПЕРЕКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ

Сутність ухилення від оподаткування, його причини та основні способи. Різниця між ухиленням від оподаткування та мінімізацією податків. Напрями боротьби з ухиленням від оподаткування, адміністративні та економічні способи. Роль Державної податкової служби в процесі боротьби з ухиленням від оподаткування.

Економічна теорія перекладання податків, її історичний розвиток та значення перекладання податків в економічній системі. Можливості, умови та фактори, що впливають на перекладання податків.

Тема 14. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Податки в системі державних доходів. Методи формування державних доходів. Податковий метод формування доходів держави як основний в умовах ринкової економіки. Рівень централізації валового внутрішнього продукту в бюджеті, його залежність від обсягу і характеру функцій держави.

Податкова політика: поняття податкової політики та її напрямки. Основні принципи податкової політики: фіскальна, економічна та соціальна ефективність. Елементи принципу фіскальної ефективності: достатність доходів, мінімізація видатків на збирання податків, запобігання ухиленню від сплати податків, еластичність (гнучкість) податкової системи, рівномірне розподілення податків між адміністративно-територіальними одиницями.

Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики. Принципи оподаткування: класичні принципи оподаткування А.Сміта та сучасні принципи побудови податкової системи України, їх реалізація.

Тема 15. НЕПОДАТКОВІ ПЛАТЕЖІ В БЮДЖЕТ

Характер, призначення і бюджетна роль неподаткових платежів. Групи неподаткових платежів.

Доходи від державної власності: надходження від грошово-речових лотерей, надходження дивідендів від суб'єктів підприємницької діяльності, утворених за участю державних підприємств і організацій, доходи від реалізації державного майна та інші.

Адміністративні збори і платежі: збори, що стягуються іншими контролюючими органами.

Надходження від штрафів та фінансових санкцій: адміністративні штрафи, санкції за порушення правил пожежної безпеки; суми, стягнені з винних осіб за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації тощо.

Інші неподаткові надходження: надходження коштів від реалізації майна, що перейшло у власність держави, надходження сум кредиторської та депонентської заборгованості підприємств, установ та організацій, щодо яких минув строк позовної давності, надходження коштів від Державного комітету з матеріальних резервів тощо.

3. ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПОДАТКОВА СИСТЕМА”

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи побудови податкової системи держави

Тема 1. СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ

1. Сутність податків та їх економічний зміст. [11, с. 9-11; 15, с. 4-8]
2. Значення податків та їх місце в системі фінансової політики держави та підприємства. [11, с. 11-16, 31-36;]
3. Функції податків та їх характеристика. [11, с. 16-21; 15, с. 4-8]
4. Класифікація податків. [11, с. 23-29; 15 с. 13-18]
5. Елементи податку. [3; 11, с. 21-23; 15, с. 8-13]

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

1. Система оподаткування та її методологічні основи будувannya. [3; 11, с. 50-59; 16д, с 125-136]
2. Законодавча база системи оподаткування та її характеристика. [1; 3; 16д, с. 145-156]
3. Принципи побудови податкової системи держави. [3; 11, с. 59-61]
4. Особливості податкової системи в Україні. [3; 15, с. 30-38]

Тема 3. ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

1. Система органів податкової служби України та її характеристика. [3; 11, с. 67-68; 15, с. 42-48; 1д]
2. Організаційна структура та функції фіскальної служби. [3; 11, с. 68-74; 15, с. 48-54; 1д]
3. Правове регулювання діяльності фіскальної служби в Україні. [3; 1д; 32д, с. 22-28]

Тема 4. ОБІК ПЛАТНИКІВ ТА НАДХОДЖЕНЬ ПОДАТКІВ ДО БЮДЖЕТУ

1. Організація обліку платників податків та її комп'ютеризація. [11, с. 74-86]
2. Контроль за сплатою податкових платежів з боку державних податкових органів та його організація. [3; 11, с. 86-98]

Змістовний модуль 2. Основні бюджетоутворюючі податки в Україні

Тема 5. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

1. Виникнення та призначення ПДВ, форми універсальних акцизів. [11, с. 98-103]
2. Елементи ПДВ, визначені Податковим кодексом України. [3; 11, с. 103-107; 15, с. 123-131]
3. Пільги по податку, порядок їх надання, ставки податку. [3; 11, с. 107-110; 15, с. 131-145]
4. Порядок обчислення та сплати ПДВ. [3; 11, с. 110-117; 15, с. 145-167]

Тема 6. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

1. Призначення та характерні особливості специфічних акцизів. [11, 132-136; 15, с. 234-239]
2. Порядок та особливості розрахунку акцизу на різні види підакцизних товарів. [3; 11, с. 136-145; 15, с. 239-245]
3. Порядок маркування алкогольних та тютюнових виробів марками акцизного податку. [3; 11, с. 145-150; 15, с. 245-250]

Тема 7. МИТО

1. Економічний зміст мита, митна політика держави. [11, с. 158-159]
2. Елементи мита, види мита та митних ставок. [11, с. 159-160; 15, с. 250-254]
3. Порядок обчислення мита та алгоритм розрахунку. [11, с. 160-164]

Тема 8. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

1. Податок на прибуток підприємства: економічний зміст та роль у формуванні доходів бюджетів. [11, с. 164-166;]
2. Склад платників податку. [3; 11, с. 166-168; 15, с. 172-176]
3. Порядок нарахування доходів і витрат, формування бази оподаткування.
[3; 16, с. 34-38]
4. Обчислення податку на прибуток і складання податкової декларації.
[3; 11, с. 176-179]
5. Амортизація та амортизаційна політика. Порядок обчислення амортизаційних відрахувань. [3; 11, с. 173-176; 16 с. 42-54]
6. Оподаткування окремих категорій платників податку. [3; 11, с. 179-192; 16, с. 54-58]

Тема 9. ПОДАТОК З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1. Основи та принципи оподаткування доходів фізичних осіб. [11, с. 192-194]
2. Елементи податку. [3; 15, с. 78-84]
3. Алгоритм обчислення податку на доходи фізичних осіб. Особливості визначення об'єкту оподаткування та формування бази оподаткування. [3; 15, с. 92-108]
4. Річний перерахунок сум податку. Податкова знижка. [3; 15, с. 84-92]
5. Декларування доходів фізичних осіб. [3; 15, с. 112-116]

Модуль 2

Змістовний модуль 3. Інші податки та обов'язкові платежі до бюджету.

Тема 10. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

1. Зміст, значення та необхідність єдиного податку. [3; 16, с. 156-160]
2. Групи платників єдиного податку, ставки. [3; 16, с. 160-168]
3. Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами. [3; 16, с. 168-172]

Тема 11. ПЛАТА ЗА РЕСУРСИ ТА ПОСЛУГИ

1. Рентні платежі в системі податкових надходжень. [3; 15, с. 258-260]
2. Плата за використання ресурсів. [3; 11, с. 210-224; 15, с. 260-266]

Тема 12. ІНШІ ПОДАТКИ

1. Місцеві податки і збори. [3; 15, с. 266-258]
2. Інші податкові платежі. [3; 15, с. 270-273]

Змістовний модуль 4. Податки в системі економічних відносин.

Тема 13. УХИЛЯННЯ ВІД ПОДАТКІВ ТА ПЕРЕКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ

1. Ухилення від оподаткування: причини, способи, наслідки. [33д, с. 31-36;
15, с. 301-309]
2. Перекладання податків. [15, с. 309-311; 16д, с43-48; 33д, с. 36-38]

Тема 14. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

1. Податки в системі державних доходів. [16д, с. 25-43; 15, с. 21-25]
2. Податкова політика: поняття, напрями, принципи. [11, с. 36-43; 16, с. 4-9;
15 с. 25-30]
3. Фактори, що визначають характер податкової політики. [11, с. 43-50;
16д, с. 9-25;]

4. ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ “ПОДАТКОВА СИСТЕМА”

Тема 1. СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ (2 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16]

Питання для обговорення:

1. Походження та розвиток податків.
2. Місце податків у розподільних відносинах.
3. Функції податків та їх характеристика.
4. Класифікація податків
5. Елементи податку

Практичні завдання:

1. Податки залежно від форми оподаткування поділяються на:
  - A. прямі, непрямі;
  - B. разові, систематичні;
  - C. місцеві, загальнодержавні;
  - D. змішані податки.

2. Податки залежно від компетенції органу, що встановлює вид податку, поділяються на:
  - A. місцеві, загальнодержавні;
  - B. пропорційні, прогресивні;
  - C. змішані;
  - D. разові, систематичні.

3. Перевагами податків є:
  - A. висока ефективність та обов'язковий характер;
  - B. низька стабільність;
  - C. залежність від політичного тиску;
  - D. мобільність.

4. Що перерозподіляють податки:
  - A. ВВП і НД;
  - B. вартість основного капіталу;
  - C. резервні фонди;
  - D. вартість робочої сили.

5. Податки – це:
  - A. обов'язкові платежі юридичних і фізичних осіб до бюджетної системи залежно від вартості майна, розміру доходу або обсягу споживання;
  - B. лише обов'язкові платежі юридичних осіб до місцевих бюджетів залежно від розміру доходів;
  - C. лише обов'язкові платежі фізичних осіб до бюджетної системи залежно від вартості майна;
  - D. немає правильної відповіді.

6. Як класифікують податки за способом оподаткування:
  - A. розкладні й окладні
  - B. прямі та непрямі;
  - C. загальнодержавні та місцеві;
  - D. прогресивні, регресивні та пропорційні;

7. Який з елементів оподаткування відображає що оподатковується:

- A. об'єкт податку;
- B. носій податку;
- C. суб'єкт податку;
- D. джерело податку

8. Цільовий характер мають:

- A. відрахування;
- B. податки;
- C. державне мито;
- D. штрафні санкції.

9. Фізичні й юридичні особи, які зобов'язані сплачувати податок за законом, є:

- A. платниками податку;
- B. носіями податку;
- C. об'єктами податку;
- D. джерелами податку.

10. Податки залежно від компетенції органу, що регулює вид податку, поділяються на:

- A. місцеві, загальнодержавні;
- B. пропорційні, прогресивні;
- C. змішані;
- D. разові, систематичні.

11. Частка окремого податку у загальній сумі доходу платника

- A. податкова квота
- B. податкова ставка
- C. податкова база
- D. податкова пільга

12. Не є функцією податків:

- A. Оборона та охорона громадян.
- B. Фіскальна.
- C. Розподільча.
- D. Соціальна.

13. Податок – це:

- A. обов'язковий платіж, що встановлюється державою і сплачується на її користь у відповідності до діючого законодавства;
- B. внесок до централізованих фондів держави;
- C. плата за користування послугами держави;
- D. усі відповіді вірні.

14. Податки виконують функції:

- A. фіскальну, регулюючу, соціальну;
  - B. фіскальну, контрольну, стимулюючу;
  - C. розподільчу, стимулюючу, фіскальну;
  - D. регулюючу, контрольну, розподільчу.
15. Податки можна поділити на:
- A. всі відповіді невірні.
  - B. прямі, непрямі, змішані;
  - C. загальнодержавні, місцеві, регіональні;
  - D. регулюючі, закріплені, власні;
16. Фіскальна функція податків полягає у:
- A. тому, що вони забезпечують фінансування державних витрат;
  - B. впливі податків на різні сторони діяльності їх платників;
  - C. підтримуванні соціальної рівноваги через зменшення розбіжностей реальних доходів окремих груп населення;
  - D. тому, що вони не забезпечують фінансування державних витрат.
17. Регулююча функція податків полягає у:
- A. впливі податків на різні сторони діяльності їх платників;
  - B. тому, що вони забезпечують фінансування державних витрат;
  - C. підтримуванні соціальної рівноваги через зменшення розбіжностей реальних доходів окремих груп населення;
  - D. тому, що вони не забезпечують фінансування державних витрат.
18. Ставка податку – це:
- A. законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування;
  - B. розмір податку, встановлений керівництвом підприємства;
  - C. розмір податку, встановлений головним бухгалтером підприємства;
  - D. розмір податку, встановлений засновниками підприємства.
19. За формою оподаткування податки поділяють на:
- A. прямі та непрямі;
  - B. прямі та обернені;
  - C. податки на доходи, податки на споживання, податки на майно;
  - D. загальнодержавні та місцеві.
20. За економічним змістом об'єкта оподаткування податки поділяють на:
- A. податки на доходи, податки на споживання, податки на майно;
  - B. прямі та обернені;
  - C. прямі та непрямі;
  - D. загальнодержавні та місцеві.

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ (2 год.)

Рекомендована література: [1, 3, 12, 16, 16д]

Питання для обговорення:

1. Податкова система та вимоги до її побудови
2. Принципи побудови податкової системи держави.
3. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків, їх місце в податковій системі
4. Особливості податкової системи в Україні.

Практичні завдання:

1. Що є показником росту податкового тягаря:
  - A. зростання частки податків у заробітній платі;
  - B. зростання цін;
  - C. збільшення бюджетного дефіциту;
  - D. зростання негативного сальдо платіжного балансу.
2. Визначить недоліки податкової системи як макроекономічного важеля регулювання економіки:
  - A. залежність від політичного тиску.
  - B. обов'язковий характер;
  - C. низька стабільність;
  - D. усі відповіді правильні;
3. Яке із визначень сутності поняття "податкова система" є правильним:
  - A. сукупність податків і зборів, визначена державою;
  - B. сукупність податків, що визначається державою;
  - C. сукупність загальнодержавних і місцевих податків та зборів
4. Прогресивна система оподаткування в Україні діє при
  - A. оподаткуванні доходів фізичних осіб
  - B. оподаткуванні прибутку
  - C. оподаткуванні експортно-імпортних операцій
  - D. оподаткуванні доданої вартості

5. Назвіть принцип побудови системи оподаткування, з яким безпосередньо пов'язана регулююча функція податків.
- A. Стимулювання підприємницької діяльності.
  - B. Соціальна справедливість.
  - C. Недопущення податкової дискримінації.
  - D. Рівномірність сплати податків.
6. Знайдіть правильне визначення поняття "податкова система".
- A. Сукупність податків, зборів та обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів, що стягуються згідно податкового законодавства
  - B. Сукупність податків, що їх визначає держава.
  - C. Сукупність податків і зборів, що їх визначає держава.
  - D. Сукупність обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів, а також до державних цільових фондів.
7. Перші принципи оподаткування сформулював:
- A. А.Сміт;
  - B. Дж.М. Кейнс;
  - C. Д.Рікардо;
  - D. Ж.Боден.
8. До прямих податків загальнодержавного рівня належать:
- A. податок на прибуток підприємств, податок з доходів фізичних осіб;
  - B. податок на додану вартість, акцизний податок, мито;
  - C. комунальний податок, податок з реклами;
  - D. збір за першу реєстрацію транспортних засобів, ринковий збір.
9. До непрямих податків загальнодержавного значення в Україні належать:
- A. податок на додану вартість, акцизний податок, мито;
  - B. податок на прибуток підприємств, податок з доходів фізичних осіб, податок з власників транспортних засобів;
  - C. комунальний податок, податок з реклами;
  - D. збір за паркування автотранспорту, ринковий збір.
10. Податкова система – це:
- A. сукупність податків і зборів, що справляються у встановленому порядку;
  - B. нормативно визначені платники податків, їхні обов'язки та права;
  - C. система об'єктів оподаткування;
  - D. усе перелічене.
11. Принцип стабільності означає:

- A. забезпечення незмінності податків і зборів, їх ставок і пільг протягом бюджетного року;
  - B. забезпечення незмінності ставок податків і зборів протягом бюджетного року;
  - C. забезпечення змінності платників податків і зборів, їх ставок і пільг протягом бюджетного року;
  - D. забезпечення незмінності платників податків і зборів, їх ставок і пільг протягом бюджетного року.
12. Принцип економічності оподаткування передбачає:
- A. встановлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких значно перевищує витрати на їх адміністрування.
  - B. встановлення податків та зборів на підставі показників розвитку національної економіки;
  - C. встановлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких не перевищує витрати на їх адміністрування;
  - D. встановлення податків незалежно від показників розвитку національної економіки і фінансових можливостей;
13. Принципом податкової системи згідно законодавства України є:
- A. презумпція правомірності рішень платника податку при неоднозначному тлумаченні норм закону
  - B. забезпечення незмінності платників податків;
  - C. встановлення податків на підставі показників розвитку національної економіки і фінансових можливостей;
  - D. встановлення та скасування податків, а також пільг для платників Верховною Радою України;
14. Принцип єдиного підходу до оподаткування передбачає:
- A. визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку.
  - B. забезпечення незмінності податків та їх ставок;
  - C. встановлення податків на підставі показників розвитку національної економіки і фінансових можливостей;
  - D. встановлення та скасування податків, а також пільг для платників Верховною Радою України;
15. Принцип рівності платників передбачає:
- A. забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи;
  - B. забезпечення незмінності податків та їх ставок;
  - C. встановлення податків на підставі показників розвитку національної економіки і фінансових можливостей;

- D. забезпечення єдиного підходу до розробки податкових законів з обов'язковим визначенням платника податку, об'єкта оподаткування, термінів і порядку сплати, підстав для надання податкових пільг.
16. Принципом податкової системи згідно законодавства України є:
- A. невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;
  - B. спрямованість податків до бюджету;
  - C. встановлення та скасування податків, а також пільг для платників Верховною Радою України;
  - D. забезпечення дохідливості норм податкового законодавства для платників податків і зборів.
17. Принцип загальності оподаткування передбачає:
- A. кожна особа зобов'язана сплачувати податки, платником яких вона є;
  - B. впровадження норм щодо сплати податків і зборів та встановлення відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства;
  - C. встановлення та скасування податків, а також пільг для платників Верховною Радою України;
  - D. забезпечення дохідливості норм податкового законодавства для платників податків і зборів.
18. Принцип рівномірності та зручності сплати передбачає:
- A. встановлення строків сплати податків і зборів виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджету для фінансування витрат та зручності їх сплати платниками;
  - B. впровадження норм щодо сплати податків і зборів та встановлення відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства;
  - C. встановлення податків на підставі показників розвитку національної економіки, фінансових можливостей та зручності їх сплати платниками;
  - D. забезпечення дохідливості норм податкового законодавства для платників податків і зборів.
19. Принцип фіскальної достатності передбачає:
- A. встановлення податків і зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями.
  - B. введення пільг щодо оподаткування прибутку (доходу), спрямованого на розвиток виробництва;

- C. встановлення податків на підставі показників розвитку національної економіки і фінансових можливостей;
  - D. встановлення строків сплати податків і зборів виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджету для фінансування витрат;
20. Залежно від рівня державних структур, які встановлюють податки, їх поділяють на:
- A. загальнодержавні та місцеві.
  - B. прямі та обернені;
  - C. прямі та непрямі;
  - D. податки на доходи, податки на споживання, податки на майно;

Тема 3. ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Рекомендована література: [3, 12, 16, 1д, 32д]

Питання для обговорення:

- 4. Система органів податкової служби України та її характеристика.
- 5. Організаційна структура та функції фіскальної служби.
- 6. Правове регулювання діяльності фіскальної служби в Україні.

Практичні завдання:

- 1. Платники податків, зборів мають право:
  - A. оскаржувати у встановленому порядку дії (бездіяльність) контролюючих органів;
  - B. вести облік доходів і витрат, складати фінансову звітність, зберігати її визначений законом термін;
  - C. сплачувати належні суми податків і зборів у встановлені законами терміни;
  - D. усе перелічене.
- 2. Платники податків, зборів зобов'язані:
  - A. вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів
  - B. подавати державним податковим органам інформацію про суми коштів не сплачених до бюджету в зв'язку з отриманням податкових пільг;
  - C. одержувати та ознайомлюватися з актами перевірок, проведених державними податковими органами;

- D. оскаржувати у встановленому законом порядку рішення державних податкових органів та дії їх посадових осіб;
3. Платник податку – це:
- A. фізична або юридична особа, яка згідно з чинним законодавством зобов'язана сплачувати податки.
  - B. фізична особа, яка згідно з чинним законодавством зобов'язана сплачувати податки;
  - C. фізична або юридична особа, яка згідно з чинним законодавством бажає сплачувати податки;
  - D. фізична або юридична особа, яка згідно з чинним законодавством не зобов'язана сплачувати податки, але добровільно їх сплачує;
4. Суб'єктами податкової роботи в Україні є:
- A. Верховна Рада України, органи виконавчої влади, контролюючі і платники податків;
  - B. Держава, органи податкової служби і платники податків;
  - C. Держава, органи податкової служби, платники податків і громадяни;
  - D. Верховна Рада України, органи виконавчої влади, податкової служби, платники податків і громадяни.
5. Начальників ДПІ призначають на посаду:
- A. Голова ДФС України.
  - B. Кабінет Міністрів України;
  - C. Голова ДФС в області;
  - D. Голова обласної адміністрації;
6. Податкова вимога – це:
- A. письмова вимога органу державної податкової служби до платника податків щодо погашення суми податкового боргу;
  - B. письмова вимога платника до органу державної податкової служби щодо нарахування йому сум податків і зборів;
  - C. письмова або усна вимога платника до органу державної податкової служби щодо нарахування йому сум податків і зборів;
  - D. письмова або усна вимога органу державної податкової служби до платника податків щодо погашення суми податкового боргу.
7. Податкова застава – це:
- A. спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання і пені, не сплачених таким платником у визначений строк;
  - B. спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання і пені, не сплачених таким платником чи його контрагентами у визначений строк;

- C. сплата платником податків грошового зобов'язання і пені, не сплачених таким платником чи його контрагентами у визначений строк;
  - D. сплата платником податків грошового зобов'язання і пені, не сплачених таким платником у визначений строк.
8. Платники податків, зборів мають право:
- A. безоплатно отримувати в органах державної податкової служби інформацію про податки та збори;
  - B. вести бухгалтерський облік, складати фінансову звітність, зберігати її визначений законом термін;
  - C. сплачувати належні суми податків і зборів у встановлені законами терміни;
  - D. допускати посадових осіб контролюючого органу під час проведення ними перевірок до обстеження приміщень, що використовуються для одержання доходів.
9. Платники податків, зборів зобов'язані:
- A. сплачувати належні суми податків і зборів у встановлені законами терміни;
  - B. одержувати та ознайомлюватися з актами перевірок, проведених державними податковими органами;
  - C. оскаржувати у встановленому законом порядку рішення державних податкових органів та дії їх посадових осіб;
  - D. одержувати відстрочення сплати податків.
10. Органи державної фіскальної служби мають право:
- A. усе перелічене.
  - B. проводити перевірки платників податків;
  - C. звертатись до суду щодо зупинення видаткових операцій платників податків на рахунках такого платника податків у банках;
  - D. запрошувати платників податків або їх представників для перевірки правильності нарахування податків і зборів;
11. Органи державної фіскальної служби мають право:
- A. усе перелічене.
  - B. складати стосовно посадових осіб платників податків протоколи про адміністративні правопорушення;
  - C. звертатись до суду щодо зупинення видаткових операцій платників податків на рахунках такого платника податків у банках;
  - D. запрошувати платників податків або їх представників для перевірки правильності нарахування податків і зборів;
12. Органи державної фіскальної служби не мають права:
- A. проводити перевірки Національного банку України;

- B. проводити перевірки платників податків;
  - C. звертатись до суду щодо зупинення видаткових операцій платників податків на рахунках такого платника податків у банках;
  - D. усе перелічене.
13. Посадові особи органів державної фіскальної служби зобов'язані:
- A. забезпечувати сумлінне виконання покладених на контролюючі органи функцій;
  - B. складати стосовно посадових осіб платників податків протоколи про адміністративні правопорушення;
  - C. звертатись до суду щодо зупинення видаткових операцій платників податків на рахунках такого платника податків у банках;
  - D. усе перелічене.
14. Посадові особи органів державної фіскальної служби зобов'язані:
- A. коректно та уважно ставитись до платників податків;
  - B. звертатись до суду щодо зупинення видаткових операцій платників податків на рахунках такого платника податків у банках;
  - C. запрошувати платників податків або їх представників для перевірки правильності нарахування податків і зборів;
  - D. усе перелічене.
15. Зміна строку сплати податку здійснюється у формі:
- A. усе перелічене.
  - B. відстрочки;
  - C. розстрочки;
  - D. податкового кредиту;
16. Підставами для внесення змін до облікових даних платників податків є:
- A. усе перелічене.
  - B. інформація органів державної реєстрації;
  - C. інформація банків;
  - D. інформація, що надається платниками податків;
17. Не є принципом діяльності податкової служби:
- A. цілеспрямованість
  - B. єдність
  - C. незалежність
  - D. централізація
18. Діяльність Державної фіскальної служби регламентується:
- A. Постановою КМУ «Про державну фіскальну службу»
  - B. виключно Податковим Кодексом України
  - C. Указами Президента
  - D. Законом України «Про діяльність контролюючих органів в Україні»

19. Державна фіскальна служба є
- A. центральним органом виконавчої влади
  - B. центральним органом законодавчої влади
  - C. регіональним органом виконавчої влади
  - D. дорадчим органом Верховної Ради України
20. У склад ДФС входить не входить:
- A. Національна академія податкової та митної справи України
  - B. Національний університет державної податкової служби України,
  - C. [Державний науково-дослідний інститут митної справи,](#)
  - D. [Науково-дослідний інститут фінансового права](#)

Тема 5. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (4 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16]

Заняття 1 (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Виникнення та призначення ПДВ, методи розрахунку доданої вартості.
2. Суб'єкти податку, об'єкти, ставки, база оподаткування, податковий період, строки сплати та звітності
3. Податкове зобов'язання та податковий кредит

Практичні завдання:

1. Які ставки ПДВ діють на сьогодні в Україні:
  - A. нульова і 20 %;
  - B. нульова і 25%;
  - C. 10і28%;
  - D. 17%
2. Хто є фактичним платником ПДВ та акцизного податку:
  - A. споживачі товарів та послуг;
  - B. виробник товару;
  - C. торговельне підприємство;
  - D. всі варіанти відповідей правильні

3. Про що свідчить значна частинка непрямих податків:
- A. фіскальний характер податкової системи;
  - B. неефективну систему стягнення податків;
  - C. низький рівень податкової культури
4. Назвіть базу оподаткування для обчислення ПДВ.
- A. Відпускна ціна відвантаженої продукції, включаючи акцизний податок.
  - B. Собівартість випущеної продукції.
  - C. Відпускна ціна відвантаженої продукції, включаючи акцизний податок і ПДВ.
  - D. Прибуток від реалізації продукції.
5. Податковий кредит з податку на додану вартість – це:
- A. Сума ПДВ, що сплачена суб'єктом оподаткування в ціні придбання сировини та матеріалів.
  - B. Сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету.
  - C. Сума ПДВ, що надійшла суб'єкту оподаткування від споживачів товарів, робіт, послуг.
  - D. Правильної відповіді немає.
6. До непрямих податків належать:
- A. ПДВ, мито;
  - B. податок на прибуток підприємств, акцизний податок;
  - C. транспортний податок;
  - D. єдиний податок.
7. В ціну продукції включаються такі податки:
- A. ПДВ, акцизний податок;
  - B. ПДВ, акцизний податок, податок на прибуток підприємств;
  - C. податок на прибуток підприємств;
  - D. податок на прибуток підприємств, ПДВ.
8. Платниками ПДВ є:
- A. усе перелічене.
  - B. будь-яка особа, яка провадить господарську діяльність та реєструється за своїм добровільним рішенням як платник цього податку;
  - C. будь-яка особа, що зареєстрована або підлягає обов'язковій реєстрації як платник цього податку;
  - D. будь-яка особа, яка імпортує товари (супутні послуги) в обсягах, що підлягають оподаткуванню цим податком;
9. Операції з поставки товарів (робіт, послуг) на митній території України:

- A. є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - B. не є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - C. звільнені від оподаткування ПДВ;
  - D. оподатковують за нижчою (пільговою) ставкою.
10. Операції з продажу вітчизняних продуктів дитячого харчування молочними кухнями та спеціалізованими магазинами:
- A. звільнені від оподаткування ПДВ;
  - B. є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - C. не є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - D. оподатковують за нижчою (пільговою) ставкою.
11. Операції з надання згідно з переліком, встановленим Кабінетом Міністрів України, послуг з вищої, середньої, професійно-технічної та початкової освіти закладами освіти, які мають ліцензію на надання таких послуг:
- A. звільнені від оподаткування ПДВ;
  - B. є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - C. не є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - D. оподатковують за нижчою (пільговою) ставкою.
12. Операції з надання послуг з інкасації, розрахунково-касового обслуговування:
- A. не є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - B. є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - C. звільнені від оподаткування ПДВ;
  - D. оподатковують за нижчою (пільговою) ставкою.
13. Операції з оплати вартості державних платних послуг, обов'язковість отримання (надання) яких зумовлена законодавством:
- A. звільнені від оподаткування ПДВ;
  - B. є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - C. не є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - D. оподатковують за нижчою (пільговою) ставкою.
14. Операції з надання послуг з реєстрації актів громадянського стану державними органами, уповноваженими здійснювати таку реєстрацію згідно із законодавством:
- A. звільнені від оподаткування ПДВ;
  - B. є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - C. не є об'єктом оподаткування ПДВ;
  - D. оподатковують за нижчою (пільговою) ставкою.
15. Податкове зобов'язання – це:

- A. загальна сума податку, одержана (нарахована) платником податку у звітному (податковому) періоді;
  - B. сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання звітного періоду;
  - C. загальна сума податку, тільки одержана (не нарахована) платником податку у звітному (податковому) періоді;
  - D. загальна сума податку, тільки нарахована (не одержана) платником податку у звітному (податковому) періоді.
16. Термін сплати податку на додану вартість:
- A. протягом 10 календарних днів, наступних за граничним терміном подання податкової декларації.
  - B. протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного податкового періоду;
  - C. протягом 20 календарних днів, наступних за граничним терміном подання податкової декларації;
  - D. протягом 10 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного податкового періоду;
17. ПДВ сплачують до бюджету, якщо:
- A. податкове зобов'язання більше за податковий кредит;
  - B. податковий кредит більший за податкове зобов'язання;
  - C. податковий кредит дорівнює податковому зобов'язанню;
  - D. у звітному періоді не виникає ні податковий кредит ні податкове зобов'язання.
18. Відшкодування з бюджету ПДВ можливе, якщо:
- A. податковий кредит більший за податкове зобов'язання;
  - B. податкове зобов'язання більше за податковий кредит;
  - C. податковий кредит дорівнює податковому зобов'язанню;
  - D. у звітному періоді не виникає ні податковий кредит ні податкове зобов'язання.
19. Декларація з ПДВ подається до податкових органів:
- A. незалежно від того чи виникло у звітному податковому періоді податкове зобов'язання чи ні;
  - B. якщо в звітному податковому періоді виникло податкове зобов'язання;
  - C. якщо в звітному податковому періоді не виникло податкове зобов'язання;
  - D. якщо в звітному податковому періоді виникло податкове відшкодування.
20. Суму ПДВ для товарів, що оподатковують митом і акцизним податком, визначають за формулою:

- A. $ПДВ = (МВ + М + АП) \times C_{пдв} / 100$.
- B. $ПДВ = МВ \times C_{пдв} / 100$.
- C. $ПДВ = Н \times C_{пдв}$;
- D. $ПДВ = (МВ + М) \times C_{пдв} / 100$.

Заняття 2 (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Пільги по податку, порядок їх надання
2. Порядок обчислення та сплати ПДВ за різних режимів оподаткування
3. Порядок відшкодування ПДВ

Практичні завдання:

Розв'язок задач із ПДВ

Тема 6. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК (2 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16]

Питання для обговорення:

1. Призначення та характерні особливості специфічних акцизів
2. Поняття підакцизних товарів, їх перелік в Україні.
3. Порядок та особливості розрахунку акцизу на різні види підакцизних товарів (ставки, особливості формування бази оподаткування).
4. Порядок обігу марок акцизного податку.

Практичні завдання:

1. Податок на високорентабельні та монопольні товари:
  - A. акцизний податок
  - B. ПДВ
  - C. МИТО

- D. єдиний податок
2. Як може вплинути на фінансово-господарську діяльність підприємств-виробників звільнення їхньої продукції від акцизного податку?
- A. Збільшить обсяг реалізації підакцизних товарів.
  - B. Безпосередньо зменшить собівартість продукції.
  - C. Безпосередньо збільшить прибуток від реалізації.
  - D. Підвищить рентабельність виробництва продукції.
3. Вкажіть, які види товарів не оподатковуються в Україні акцизним податком:
- A. хутро й товари розкошів.
  - B. алкогольні напої.
  - C. транспортні засоби.
  - D. тютюнові вироби.
4. Акцизний податок належить до:
- A. загальнодержавних податків та зборів;
  - B. місцевих податків;
  - C. місцевих зборів;
  - D. не належить до жодної з перерахованих груп.
5. До підакцизних товарів не належить:
- A. шоколад;
  - B. спирт етиловий;
  - C. тютюнові вироби;
  - D. автомобілі легкові.
6. Акцизний податок – це:
- A. непрямий податок на високорентабельні та монопольні товари (продукцію), що включається до ціни цих товарів (продукції) й оплачується в остаточному підсумку споживачем товару.
  - B. прямий податок на високорентабельні та монопольні товари (продукцію), що виключається із ціни цих товарів (продукції) й оплачується в остаточному підсумку споживачем товару;
  - C. непрямий податок тільки на монопольні товари (продукцію), що іноді включається до ціни цих товарів (продукції) й оплачується в остаточному підсумку споживачем товару, а не його виробником;
  - D. непрямий податок на високорентабельні та монопольні товари (продукцію), що включається до ціни цих товарів (продукції) й оплачується в остаточному підсумку виробником такого товару;
7. Платниками акцизного податку є:
- A. усе перелічене.
  - B. виробники підакцизних товарів;

- C. суб'єкти підприємницької діяльності, що імпортують підакцизні товари;
- D. громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, що ввозять (пересилають) на митну територію України підакцизні товари;
8. Об'єктом оподаткування акцизним податком у зовнішньоекономічній діяльності виступає:
- A. усе перелічене.
- B. вартість товарів, які ввозять на митну територію України;
- C. вартість продукції у межах товарообмінних операцій;
- D. вартість алкогольних напоїв і тютюнових виробів, які ввозять на територію України;
9. Акцизний податок не нараховують на такі види зовнішньоекономічних відносин, як: усі перелічені
- A. вивезення (експорт) підакцизних товарів;
- B. розміщення підакцизних товарів на митних складах, у магазинах безмитної торгівлі;
- C. імпорт сировини для виробництва алкогольних напоїв і тютюнових виробів, яку ввозять підприємства-виробники;
10. Суму акцизного податку за адвалерною ставкою для товарів, що оподатковують ввізним митом, нараховують за формулою:
- A. $АП = (МРЦ - ПДВ) \times C_{ан} / 100$;
- B. $АП = Н \times C_{ан}$;
- C. $АП = МВ \div C_{ан} / 100$;
- D. $АП = (МВ + М + ПДВ) \times C_{ан} / 100$.
11. Суму акцизного податку за специфічною ставкою нараховують за формулою:
- A. $АП = ОР \times C_{ан}$;
- B. $АП = (МРЦ - ПДВ) \times C_{ан} / 100$;
- C. $АП = МВ \div C_{ан} / 100$;
- D. $АП = (МВ + М + ПДВ) \times C_{ан} / 100$.
12. Суму акцизного податку за адвалерною ставкою для товарів, що оподатковують ввізним митом, нараховують за формулою:
- A. $АП = (МРЦ - ПДВ) \times C_{ан} / 100$;
- B. $АП = Н \times C_{ан}$;
- C. $АП = МВ \div C_{ан} / 100$;
- D. $АП = (МВ + М + ПДВ) \times C_{ан} / 100$.

13. Суму акцизного податку за адвалерною ставкою для товарів, що оподатковують ввізним митом, нараховують за формулою:
- A. $АП = (МРЦ - ПДВ) \times C_{ан} / 100$;
  - B. $АП = Н \times C_{ан}$;
  - C. $АП = МВ \div C_{ан} / 100$;
  - D. $АП = (МВ + М + ПДВ) \times C_{ан} / 100$.
14. Суму акцизного податку за адвалерною ставкою для товарів, що оподатковують ввізним митом, нараховують за формулою:
- A. $АП = (МРЦ - ПДВ) \times C_{ан} / 100$;
  - B. $АП = Н \times C_{ан}$;
  - C. $АП = МВ \div C_{ан} / 100$;
  - D. $АП = (МВ + М + ПДВ) \times C_{ан} / 100$.
15. За якими ставками здійснюється обчислення сум акцизного податку для тютюнових виробів:
- A. за ставками у відсотках до обороту з продажу та у твердих сумах з одиниці реалізованого товару одночасно але не менше встановленого мінімального податкового зобов'язання;
  - B. за ставками у відсотках до обороту з продажу;
  - C. у твердих сумах з одиниці реалізованого товару;
  - D. за ставками у відсотках до обороту з продажу та у твердих сумах з одиниці реалізованого товару одночасно.

Тема 7. МИТО (2 год.)

Рекомендована література: [3, 4, 12, 16]

Питання для обговорення:

1. Елементи мита, види мита та митних ставок
2. Порядок обчислення мита та алгоритм розрахунку

Практичні завдання:

1. Вкажіть, що не входить до митної вартості товарів.
  - A. Сплата ввізного мита.
  - B. Контрактна вартість товару.
  - C. Витрати на страхування товару до перетину кордону України.
  - D. Транспортні витрати до перетину митного кордону.

2. Мито належить до:
  - A. загальнодержавних податків та зборів;
  - B. місцевих податків;
  - C. місцевих зборів;
  - D. не належить до жодної з перерахованих груп.

3. За способом нарахування розрізняють види мита :
  - A. адвалорне, специфічне, комбіноване;
  - B. експортне, імпортне, транзитне;
  - C. антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне, сезонне;
  - D. автономне, конвенційне.

4. За призначенням розрізняють види мита :
  - A. антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне, сезонне;
  - B. адвалорне, специфічне, комбіноване;
  - C. експортне, імпортне, транзитне;
  - D. автономне, конвенційне.

5. Митний тариф затверджує:
  - A. Верховна Рада України;
  - B. Президент України;
  - C. Кабінет Міністрів України;
  - D. Державна митна служба України.

6. Митна вартість при вивезенні товарів за межі України на підставі договору купівлі-продажу включає:
  - A. усе перелічене.
  - B. фактурну вартість товару;
  - C. витрати на транспортування і страхування до моменту перетину митного кордону країни;
  - D. ліцензійні та інші платежі за право використання об'єктів інтелектуальної власності;

7. Мінімальна митна вартість є об'єктом нарахування митних платежів, якщо:
  - A. заявлена у декларації митна вартість товару є нижчою, ніж визначена державою мінімальна ціна;
  - B. заявлена декларантом митна вартість товару є вищою, ніж визначена державою мінімальна ціна;
  - C. до товарів застосовують спеціальні імпортні процедури;
  - D. у будь-якому випадку, коли на товар встановлено мінімальну ціну імпорту в Україну.

8. Відповідно до напрямку переміщення товарів розрізняють:
  - A. ввізне, вивізне мито;

- B. повні, преференційні мита;
  - C. прямі, непрямі мита;
  - D. особливі, спеціальні мита.
9. Адвалерне мито встановлюють:
- A. у відсотках до митної вартості товарів;
  - B. у грошовому виразі на одиницю виміру товару;
  - C. терміном до 4-х місяців;
  - D. терміном на 1 рік.
10. У грошовому виразі до встановленого фізичного виміру товару нараховують:
- A. специфічне мито;
  - B. адвалерне мито;
  - C. комбіноване мито;
  - D. спеціальне мито.
11. Митний тариф України містить:
- A. усе перелічене.
  - B. деталізований перелік товарів, що оподатковують митними платежами;
  - C. способи нарахування і ставки мита;
  - D. коефіцієнти нарахувань і знижок до митних платежів;
12. Преференційні ставки ввізного мита застосовують до товарів:
- A. походженням з країн, які разом з Україною входять у митні союзи або утворюють спеціальні митні зони;
  - B. походженням з країн чи економічних союзів, які користуються в Україні режимом найбільшого сприяння;
  - C. які ввозять в Україну з країн, з котрими укладені угоди про вільну торгівлю;
  - D. країна походження яких не визначена.
13. До товарів походженням з України встановлюють:
- A. пільгові ставки ввізного мита;
  - B. повні ставки ввізного мита;
  - C. преференційні ставки ввізного мита;
  - D. особливі ставки ввізного мита.
14. До товарів, які походять з країн чи економічних союзів, що користуються в Україні режимом найбільшого сприяння, застосовують:
- A. пільгові ставки ввізного мита;
  - B. повні ставки ввізного мита;
  - C. преференційні ставки ввізного мита;
  - D. особливі ставки ввізного мита.

15. Механізм нарахування мита за адвалерними ставками має такий вигляд:
- A. $M = (MB \times C_m) / 100 * K$;
  - B. $M = H \times C_m \times K_e$;
  - C. $M = (Ц_m \times K_e \times H) - MB$;
  - D. $M = (Ц_m - MB) \times C_m / 100$.
16. За формулою $M = OI \times C_m \times K_e$ нараховують:
- A. специфічне мито;
  - B. адвалерне мито;
  - C. комбіноване мито;
  - D. компенсаційне мито.
17. Нарахування антидемпінгового і компенсаційного мита при застосуванні мінімальної митної вартості товару проводять таким чином:
- A. $M = (Ц_m \times K_e \times H) - MB$.
  - B. $M = (MB \times C_m) / 100$.
  - C. $M = H \times C_m \times K_e$;
  - D. $M = (Ц_m - MB) \times C_m / 100$;
18. Від сплати мита відповідно до митного законодавства України звільняють:
- A. всі перелічені товари і предмети.
  - B. транспортні засоби, що здійснюють регулярні транспортні перевезення;
  - C. валюту України, іноземну валюту, цінні папери і банківські метали;
  - D. товари, які підлягають обороту у державну власність;
19. Зниження рівня митного оподаткування допускають до товарів, які:
- A. ушкоджені, але придатні до використання виробів чи матеріалів;
  - B. відремонтовані та раніше ввезені чи вивезені;
  - C. ввозяться у спеціальні митні зони;
  - D. вивозять з України.
20. Порядок нарахування та сплати мита регулюється:
- A. Митним Кодексом
  - B. Податковим Кодексом
  - C. Митним тарифом
  - D. Законом України «Про митні платежі»

Тема 8. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ (4 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16, 17]

Заняття 1 (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Об'єкт оподаткування. Порядок обчислення оподаткованого прибутку.
2. Склад доходів підприємства.
3. Склад собівартості та інших витрат виробництва та обігу.
4. Порядок обчислення амортизаційних відрахувань.

Практичні завдання:

1. Які види платежів належать до прямих податків:
  - A. податок на прибуток підприємств, податок з доходів фізичних осіб;
  - B. акцизний податок, мито;
  - C. ПДВ
2. До прямих податків не відносяться:
  - A. податок на додану вартість.
  - B. податок на прибуток підприємства.
  - C. плата за землю.
  - D. податок на доходи фізичних осіб
3. Вкажіть надходження коштів, які не включаються до складу доходів звітного періоду платника податку на прибуток.
  - A. Сума ПДВ, отриманого в складі ціни реалізації продукції (для платників ПДВ).
  - B. Дохід від надання фінансових послуг.
  - C. Дохід від операції лізингу (оренди).
4. Назвіть витрати, що не включаються до складу витрат звітного періоду платників податку на прибуток при обчисленні оподаткованого прибутку.
  - A. Сума штрафів, сплачених за порушення господарських договорів.
  - B. Кошти, добровільно перераховані до державного бюджету (в межах від 2 до 5 процентів прибутку попереднього року).

- C. Сума безнадійної дебіторської заборгованості, стосовно якої закінчився термін позовної давності.
  - D. Нарахування на фонд оплати праці.
5. Витрати, що не включаються до складу витрат звітного періоду платників податку на прибуток.
- A. Виплата дивідендів.
  - B. Єдиний соціальний збір.
  - C. Вартість сировини та матеріалів, що придбані для проведення господарської діяльності підприємства.
  - D. Витрати підприємства на придбання ліцензій для ведення господарської діяльності.
6. Витрати платника податку, які зменшують суму обчисленого податку на прибуток, що буде перерахований до бюджету.
- A. Витрати на придбання торгових патентів.
  - B. Плата за землю, яка використовується для сільськогосподарського виробництва.
  - C. Сплачений екологічний податок.
  - D. Амортизаційні відрахування.
7. Показники, які не будуть використані для обчислення оподаткованого прибутку підприємства.
- A. Чистий прибуток підприємства.
  - B. Витрати звітного періоду.
  - C. Сума нарахованих амортизаційних відрахувань.
  - D. Доходи звітного періоду.
8. Який з податків відносять до прямих:
- A. податок на прибуток;
  - B. ПДВ;
  - C. акцизний податок;
  - D. мито.
9. До прямих податків відносять:
- A. податок на прибуток підприємств, транспортний податок;
  - B. ПДВ;
  - C. податок на прибуток підприємств, плата за землю, акцизний податок;
  - D. екологічний податок, мито.
10. Податок на прибуток підприємств належить до:
- A. загальнодержавних податків та зборів;
  - B. місцевих податків;
  - C. місцевих зборів;

- D. не належить до жодної з перерахованих груп.
11. Доходи платника податку на прибуток, що враховують при обчисленні об'єкта оподаткування – це:
- A. доходи від операційної діяльності та інші доходи згідно законодавства;
  - B. доходи зменшені на суму витрат;
  - C. доходи збільшені на суму амортизаційних відрахувань;
  - D. доходи, зменшені на суму витрат та суму амортизаційних відрахувань.
12. Для обчислення об'єкта оподаткування податком на прибуток не використовують показник:
- A. чистий прибуток;
  - B. собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг;
  - C. інші витрати звітного податкового періоду;
  - D. доходи звітного періоду.
13. Витрати на відрядження фізичних осіб:
- A. зараховують до витрат, якщо підтверджені відповідними документами та понесені у межах норм;
  - B. зараховують до доходів;
  - C. зараховують частково до витрат – 2% таких витрат;
  - D. віднімають від суми витрат.
14. Витрати на виплату заробітної плати:
- A. зараховують до витрат, крім тих, що звільняються від оподаткування;
  - B. зараховують до доходів;
  - C. зараховують частково до витрат - 50 % таких витрат;
  - D. віднімають від суми витрат.
15. Суми єдиного соціального внеску:
- A. зараховують до витрат, крім тих, що звільняються від оподаткування;
  - B. зараховують до доходів;
  - C. зараховують частково до витрат - 50 % таких витрат;
  - D. віднімають від суми витрат.
16. Метод нарахування амортизації на підприємстві:
- A. визначає платник податку у наказі про облікову політику з метою складання звітності;
  - B. визначає ДПІ за місцем реєстрації платника з метою складання звітності;
  - C. визначає Верховна Рада України з метою складання звітності;

- D. визначає Міністерство фінансів України з метою складання звітності.
17. Визначення доходів підприємства регламентується:
- A. П(С)БО і Податковим кодексом.
  - B. ЗУ “ Про систему оподаткування ” і Податковим кодексом;
  - C. ЗУ “ Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні”;
  - D. Податковим кодексом;
18. Доход платника податку на прибуток – це:
- A. загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній та нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі, виключній (морській економічній зоні, так і за їх межами;
  - B. загальна сума доходу платника податку від деяких видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній та нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі, виключній (морській економічній зоні, так і за їх межами;
  - C. грошові кошти, зараховані на банківські рахунки підприємства, оприбутковані в касах, матеріальні та нематеріальні активи, передані у власність або повне господарське володіння підприємства, передані результати робіт, одержані послуги;
  - D. суми, які ще не отримані підприємством, але їх розмір вже відомий.
19. Доходи не враховані в попередньому звітному періоді та виявлені в звітному:
- A. враховують до доходу;
  - B. не враховують до доходу;
  - C. враховують частково до доходу 10%;
  - D. враховують частково до доходу 50%.
20. Суми коштів у частині надмірно сплачених податків та зборів, що повертаються або мають бути повернені з бюджетів, якщо такі суми не були зараховані до витрат:
- A. не враховують до доходу;
  - B. враховують до доходу;
  - C. враховують частково до доходу 10%;
  - D. враховують частково до доходу 50%.

Заняття 2 (2 год.)

Питання для обговорення:

1. Розрахунок амортизаційних нарахувань
2. Плата за патент, нарахування та оподаткування дивідендів при визначені податку на прибуток підприємств

Практичні завдання:

Розрахунок задач з оподаткування прибутку

Тема 9. ПОДАТОК З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (2 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16]

Питання для обговорення:

1. Платники податку, визначення загального місячного (річного) оподаткованого доходу
2. Алгоритм обчислення податку на доходи фізичних осіб.
3. Річний перерахунок сум податку. Податкова знижка

Практичні завдання:

1. Податок з доходів фізичних осіб належить до:
  - A. загальнодержавних податків та зборів;
  - B. місцевих податків;
  - C. місцевих зборів;
  - D. не належить до жодної з перерахованих груп.
2. У 2018 році розмір загальної податкової соціальної пільги становить:
  - A. 609 грн.
  - B. 881 грн.
  - C. 750,50грн.
  - D. 1320 грн.
3. Податкова знижка по ПДФО може бути нарахована виключно:
  - A. резиденту, що має реєстраційний номер облікової картки платника податку;
  - B. резиденту або нерезиденту, що має реєстраційний номер облікової картки платника податку;

- C. нерезиденту що має реєстраційний номер облікової картки платника податку;
  - D. нерезиденту, що не має реєстраційного номера облікової картки платника податку.
4. Ставка податку з доходів фізичних осіб становить:
- A. 15 та 20 відсотків від об'єкта оподаткування;
  - B. 13 та 15 відсотків від об'єкта оподаткування;
  - C. 18 відсотків від об'єкта оподаткування;
  - D. 25 відсотків від об'єкта оподаткування.
5. Загальний оподатковуваний дохід при обчисленні ПДФО – це:
- A. будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню згідно з чинним законодавством, нарахований (виплачений) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.
  - B. дохід, лише у грошовому вираженні, який підлягає оподаткуванню згідно з чинним законодавством, нарахований (виплачений) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду;
  - C. будь-який дохід, який не підлягає оподаткуванню згідно з чинним законодавством, виплачений на користь платника податку протягом звітного податкового періоду;
  - D. будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню згідно з чинним законодавством, та лише нарахований на користь платника податку протягом попереднього звітному податковому періоду;
6. Загальний оподатковуваний дохід при обчисленні ПДФО складається з доходів, які:
- A. усе перелічене.
  - B. оподатковують при їх нарахуванні (виплаті);
  - C. доходів, які оподатковують у складі загального річного оподаткованого доходу;
  - D. доходів, які оподатковують за іншими правилами;
7. При нарахуванні доходів у вигляді заробітної плати база оподаткування визначається як:
- A. нарахована сума такої заробітної плати, зменшена на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків до Накопичувального фонду, а у випадках, передбачених законом, - обов'язкових страхових внесків до недержавного пенсійного фонду, які відповідно до закону сплачуються за рахунок заробітної плати працівника, а також на суму податкової соціальної пільги за її наявності;
  - B. нарахована сума такої заробітної плати, зменшена на суму збору до Пенсійного фонду України;

- C. нарахована сума такої заробітної плати, зменшена на суму внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, які відповідно до закону справляються за рахунок доходу найманої особи;
  - D. нарахована сума такої заробітної плати, зменшена на суму збору до Пенсійного фонду України та внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, які відповідно до закону справляються за рахунок доходу найманої особи.
8. Розмір податкової соціальної пільги залежить від:
- A. мінімальної заробітної плати, яка встановлена на 1 січня звітного року;
  - B. прожиткового мінімуму для працездатної особи, який встановлений на 1 січня звітного року.
  - C. заробітної плати фізичної особи згідно штатного розпису на 1 січня звітного року;
  - D. доходу фізичної особи за попередній звітний рік.
9. До складу податкової знижки включаються фактично понесені витрати, підтверджені платником податку документально, а саме:
- A. усе перелічене.
  - B. фіскальним або товарним чеком;
  - C. касовим ордером, товарною накладною;
  - D. розрахунковими документами або договором, які ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) та визначають суму таких витрат;
10. Загальна сума нарахованого податкової знижки:
- A. не може перевищувати суми загального оподаткованого доходу платника податку, одержаного протягом звітного року як заробітна плата;
  - B. повинна перевищувати суму загального оподаткованого доходу платника податку, одержаного протягом звітного року як заробітна плата;
  - C. не може перевищувати суми загального оподаткованого доходу платника податку, лише нарахованого, але не виплаченого протягом звітного року як заробітна плата;
  - D. іноді може перевищувати суму загального оподаткованого доходу платника податку, одержаного протягом звітного року як заробітна плата.
11. Яким чином надається податкова соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб:
- A. лише за основним місцем роботи;

- B. лише за основним місцем роботи протягом року та при здійсненні річного перерахунку податку з доходів фізичних осіб;
  - C. виключно за одним з місць роботи згідно з заявою платника;
  - D. за підсумками звітного податкового року на основі поданої платником декларації.
12. Податкова декларація, подається для платників податку на доходи фізичних осіб:
- A. до 1 травня року, що настає за звітним;
  - B. до 1 лютого року, що настає за звітним;
  - C. до 1 березня року, що настає за звітним;
  - D. до 1 серпня року, що настає за звітним
13. До податку на доходи фізичних осіб застосовуються наступні види податкової соціальної пільги:
- A. 100 %, 150 %, 200 %,
  - B. 50%, 75%, 200%;
  - C. 50 %, 75%, 100%;
  - D. 100 %, 150%, 75 %.
14. Для розрахунку податку на доходи фізичних осіб розмір прожиткового мінімуму для працездатної особи береться:
- A. на 1 січня звітного податкового року;
  - B. на 1 число місяця в якому здійснюється розрахунок податку на доходи, що підлягає сплаті;
  - C. на 1 число кварталу в якому здійснюється розрахунок податку на доходи, що підлягає сплаті;
  - D. на 1 число півріччя в якому здійснюється розрахунок податку на доходи, що підлягає сплаті.
15. Доходами які включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу (з податку на доходи фізичних осіб) платника податку є:
- A. суми винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) платнику податку відповідно до умов цивільно-правового договору;
  - B. аліменти, що виплачуються платнику податку згідно з рішенням суду або за добровільним рішенням сторін;
  - C. кошти або майно (майнові чи немайнові права, вартість робіт, послуг), отримані платниками податку як дарунок;
  - D. сума внесків на обов'язкове страхування платника податку, інших, ніж єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

16. Платник податку при розрахунку податку на доходи фізичних осіб, має право на податкову знижку:
- A. за наслідками звітного податкового року.
  - B. за наслідками звітного податкового місяця;
  - C. за наслідками звітного податкового кварталу;
  - D. за наслідками звітного податкового півріччя;
17. У разі якщо загальна сума отриманих платником податку на доходи фізичних осіб у звітному місяці доходів, перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року, ставка податку становить:
- A. 20 %;
  - B. 15 %;
  - C. 17 %;
  - D. 30 %.
18. Дохід від продажу об'єкта нерухомості (з податку на доходи фізичних осіб) визначається:
- A. виходячи з ціни, зазначеної в договорі купівлі-продажу, але не нижче оціночної вартості такого об'єкта, розрахованої органом, уповноваженим здійснювати таку оцінку.
  - B. виходячи з ціни, зазначеної в договорі купівлі-продажу;
  - C. виходячи з ціни, зазначеної в договорі купівлі-продажу, але не нижче ринкової вартості такого об'єкта;
  - D. виходячи з ціни, зазначеної в договорі купівлі-продажу, але не нижче звичайної ціни такого об'єкта;
19. Податкова соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб, застосовується у розмірі 150 % до доходу:
- A. платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, у розрахунку на кожен таку дитину;
  - B. платника, який є колишнім в'язнем концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни або особою, визнаною репресованою чи реабілітованою;
  - C. платника, який є особою, котрій присуджено довічну стипендію як громадянину, що зазнав переслідувань за правозахисну діяльність, включаючи журналістів;
20. Гранична сума для застосування податкової соціальної пільги у 2018 році:
- A. 1710 гривень,
  - B. 1218 гривень
  - C. 2470 гривень
  - D. 913,5 гривень

Тема 10. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА (2 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 17]

Питання для обговорення:

1. Групи платників єдиного податку, ставки.
2. Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами

Практичні завдання:

1. Які фактори впливають на величину єдиного податку?
  - A. Обсяг доходу за звітний період.
  - B. Сума балансового прибутку.
  - C. Обсяг реалізації продукції.
  - D. Вид діяльності фізичної особи.
2. Єдиний податок належить до:
  - A. місцевих податків;
  - B. загальнодержавних податків та зборів;
  - C. місцевих зборів;
  - D. не належить до жодної з перерахованих груп.
3. На величину єдиного податку із суб'єктів підприємництва (фізичних осіб) впливає:
  - A. чисельність працівників;
  - B. сума балансового прибутку;
  - C. сума виручки від реалізації продукції;
  - D. сума податку на додану вартість, що його сплачувала фізична особа.
4. Які обмеження щодо обсягу річного доходу встановлено для платників єдиного податку – юридичних осіб?
  - A. до 20,0 млн. грн в рік ;
  - B. до 500,0 тис. євро в рік ;
  - C. до 1,0 млн. грн в рік;
  - D. до 500,0 тис. грн в рік.
5. Який з нижчеперелічених суб'єктів підприємницької діяльності не може застосовувати спрощену систему оподаткування?

- A. страхові компанії.
  - B. фізичні особи – суб’єкти підприємницької діяльності;
  - C. виробничі підприємства;
  - D. суб’єкти підприємницької діяльності, які надають інформаційні послуги;
6. Який термін подання заяви на право застосування спрощеної системи оподаткування у разі реорганізації?
- A. за 15 календарних днів до початку нового податкового кварталу;
  - B. за 15 робочих днів до початку нового податкового кварталу;
  - C. до 1 січня року, в якому платник бажає працювати на спрощеній системі оподаткування;
  - D. до 1 грудня року, що передує тому, в якому платник бажає працювати на спрощеній системі оподаткування.
7. Терміном сплати єдиного податку фізичними особами 1 або 2 групи–суб’єктами підприємницької діяльності є:
- A. не пізніше 20 числа поточного місяця авансовим платежем;
  - B. не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним;
  - C. протягом 20 календарних днів, наступних за граничним терміном подання звітності платниками єдиного податку;
  - D. протягом 10 календарних днів, наступних за граничним терміном подання звітності платниками єдиного податку.
8. При обчисленні єдиного податку для суб’єктів господарювання (юридичних осіб) використовується об’єкт оподаткування:
- A. обсяг доходу за звітний період.
  - B. отриманий балансовий прибуток підприємства;
  - C. сума виплаченої заробітної плати;
  - D. середньооблікова чисельність працівників за рік;
9. До першої групи платників Єдиного податку відносяться:
- A. фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 300 000 гривень;
  - B. фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, не використовують працю найманих осіб та обсяг доходу не перевищує 1 000 000 гривень.
  - C. фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють роздрібний продаж товарів з торговельних місць

- на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню, та обсяг доходу яких не перевищує 150 000 гривень;
- D. фізичні особи - підприємці, які здійснюють роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню, не використовують працю найманих осіб або кількість таких осіб, одночасно не перевищує 10 осіб та обсяг доходу не перевищує 1 000 000 гривень
10. До другої групи платників єдиного податку відносяться:
- A. фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та населенню, не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1500000 гривень.
- B. фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість таких осіб, одночасно не перевищує 10 осіб; здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 1 000 000 гривень;
- C. юридичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, за умови, що протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або кількість таких осіб не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 1 500 000 гривень.
- D. фізичні особи - підприємці, які протягом календарного року не використовують працю найманих осіб або кількість таких осіб не перевищує 10 осіб; обсяг доходу не перевищує 3 000 000 гривень;
11. Ставки єдиного податку для першої групи платників єдиного податку встановлюються:
- A. до 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати.
- B. до 5 відсотків розміру мінімальної заробітної плати;
- C. до 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму;
- D. до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати;
12. Ставки єдиного податку для другої групи платників єдиного податку встановлюються:
- A. до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати;
- B. до 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати.
- C. до 5 відсотків розміру мінімальної заробітної плати;
- D. до 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму;

13. Ставка єдиного податку для третьої групи платників єдиного податку встановлюється в розмірі:
- A. 2 %, або 4 % від доходу;
  - B. від 2 до 30 відсотків розміру мінімальної заробітної плати;
  - C. від 2 до 50 відсотків розміру мінімальної заробітної плати.
  - D. 3 %, або 6 % від доходу;
14. Ставка єдиного податку для четвертої групи платників єдиного податку встановлюється в розмірі:
- A. залежить від категорії землі та місця розташування;
  - B. 3%, або 10 % від доходу;
  - C. 2 %, або 5 % від доходу.
  - D. 3 %, 15 % від оціночної вартості;
15. Податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку першої групи є:
- A. календарний рік;
  - B. календарний місяць;
  - C. календарний квартал;
  - D. півріччя.
16. Податковим (звітним) періодом для платників єдиного податку третьої групи є:
- A. календарний квартал;
  - B. календарний рік;
  - C. календарний місяць;
  - D. півріччя.
17. За яких умов сільськогосподарські підприємства можуть зареєструватися як платники єдиного податку:
- A. якщо такі підприємства займаються виробництвом (вирощуванням), переробкою та збутом сільськогосподарської продукції, а сума, одержана від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки за попередній звітний (податковий) рік, дорівнює або перевищує 75% загальної суми доходу;
  - B. якщо такі підприємства займаються виробництвом (вирощуванням), переробкою та збутом сільськогосподарської продукції;
  - C. якщо такі підприємства займаються виробництвом (вирощуванням), переробкою та збутом сільськогосподарської продукції, а сума, одержана від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки за попередній звітний (податковий) рік, не перевищує 55% загальної суми валового доходу;

- D. якщо такі підприємства займаються виробництвом (вирощуванням), переробкою та збутом сільськогосподарської продукції, а кількість найманих працівників складає не більше 50 осіб;
18. Яким чином платник єдиного податку 4 групи визначає суму такого податку:
- A. виходячи з грошової оцінки землі;
  - B. виходячи з обсягів валового доходу за минулий рік;
  - C. виходячи з площі земельної ділянки;
  - D. правильної відповіді немає.
19. Що є об'єктом оподаткування для платників єдиного податку 4 групи:
- A. площа сільськогосподарських угідь та земель водного фонду;
  - B. валовий дохід сільськогосподарських підприємств;
  - C. обсяг виручки від реалізованої сільськогосподарської продукції;
  - D. прибуток сільськогосподарських підприємств;
20. Платники єдиного податку повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари в:
- A. готівковій та безготівковій формі;
  - B. готівковій формі;
  - C. безготівковій формі;
  - D. в готівковій та бартерній формах.

Тема 13. УХИЛЯННЯ ВІД ПОДАТКІВ ТА ПЕРЕКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ. (2 год.)

Рекомендована література: [3, 11, 16, 33д]

Питання для обговорення:

1. Ухилення від оподаткування: причини, способи, наслідки
2. Перекладання податків

Практичні завдання:

1. Проаналізувати вплив ухилення від оподаткування на:
  - a) Рівень наповнення бюджету
  - b) Ділову активність суб'єктів економічної діяльності

- c) Інвестиційну привабливість країни
  - d) Фінансові показники діяльності підприємства
2. Надати власті висновки щодо впливу ухилення від оподаткування на діяльність економічного суб'єкта та економічну систему в цілому.

Тема 14. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ (2 год.)

Рекомендована література: [12, 16, 16д, 33д]

Питання для обговорення:

1. Податки в системі державних доходів
2. Податкова політика: поняття, напрями, принципи.
3. Фактори, що визначають характер податкової політики.

Практичні завдання:

1. Хто встановив математичну залежність доходів держави від ставок оподаткування:
  - A. Лаффер.
  - B. Вагнер;
  - C. Сміт;
  - D. Нітті;
2. Чи сприяє висока частка податків у ВВП економічному зростанню:
  - A. сприяє, коли ця частка менше 30%;
  - B. так;
  - C. ні;
  - D. сприяє, коли ця частка менше 50%
3. Високий рівень оподаткування:
  - A. впливає обернено пропорційно на ділову активність.
  - B. підвищує підприємницьку активність;
  - C. зменшує підприємницьку активність;
  - D. не впливає на розвиток підприємництва;
4. Якщо податки зумовлюють скорочення споживання, то необхідно:
  - A. зменшувати податкові ставки.

- B. їх треба збільшувати;
  - C. їх треба відміняти;
  - D. залишати без змін;
5. Чим визначається структура податкової системи?
- A. кількістю та видами податків;
  - B. рівнем економічного розвитку держави;
  - C. політичними силами, що перебувають при владі;
  - D. усім перерахованим.
6. З якої економічної категорії бере свій початок фінансова наука:
- A. податок;
  - B. кредит;
  - C. гроші;
  - D. ціна.
7. До інструментів державного фондоутворення можна віднести:
- A. внески, податки, відрахування;
  - B. прибуток, стимули, санкції;
  - C. кредит, заставу, асигнування;
  - D. ліміти, паї, збори.
8. Коли на людством став застосовуватися такий фінансовий метод як оподаткування?
- A. у рабовласницькій державі;
  - B. у первіснообщинному устрої;
  - C. у феодальній державі;
  - D. у ринкових економіках.
9. Податки встановлюють:
- A. Верховна Рада України, сільські, селищні та міські ради.
  - B. Верховна Рада України;
  - C. Верховна Рада України та Верховна Рада Автономної республіки Крим;
  - D. Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної республіки Крим і сільські, селищні ради;
10. Яка функція податків дозволяє створити бюджетний фонд держави:
- A. фіскальна;
  - B. економічна;
  - C. стимулююча;
  - D. усі разом.
11. Прихильники атомістичної теорії вважали:

- A. податок – це результат договору між сторонами, за яким підданий вносить державі плату за різні послуги.
  - B. в умовах вільної конкуренції економічна система регулюється автоматичними механізмами, які здатні забезпечити стабільний розвиток ринкової економіки;
  - C. заощадження заважають росту економіки, тому їх варто вилучати за допомогою податків;
  - D. основоположним фактором розвитку економіки є пропозиція;
12. Який ефект справляє впровадження імпортного тарифу в державі?
- A. усе перелічене.
  - B. знижує життєвий рівень споживачів у країні;
  - C. виробники отримують вигоду у разі обмеження імпорту конкуруючої продукції;
  - D. частина загальних втрат споживачів надходить до бюджету;
13. Встановлення оптимального рівня ввізного мита передбачає, що:
- A. усе перелічене
  - B. держава не є конкурентоспроможною на світовому ринку;
  - C. значну частину надходжень до бюджету держави сплачує закордонний постачальник товару, а не вітчизняний споживач;
  - D. зниження цін на внутрішньому ринку для споживачів відбувається за рахунок втрат імпортерів;
14. Застосування вивізного (експортного) мита веде до:
- A. усього переліченого.
  - B. зниження ціни на внутрішньому ринку для споживачів товару;
  - C. економічних втрат експортерів і виробників цього товару;
  - D. збільшення надходжень до бюджету держави;
15. З метою запобігання надлишковому вивезенню товарів національного виробництва держава встановлює:
- A. експортне мито;
  - B. імпортне мито;
  - C. транзитне мито;
  - D. пільгове мито.
16. Запровадження вивізного мита у зовнішньоекономічних відносинах може:
- A. досягати усього переліченого.
  - B. скоротити дефіцит сировини в країні;
  - C. забезпечувати інтереси держави, що має монопольне право на встановлення цін щодо товару експорту;
  - D. посилювати ефект перерозподілу прибутків у межах країни;

17. Застосування нульової ставки ПДВ забезпечує:
- A. повне відшкодування ПДВ, що був сплачений постачальнику у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг);
  - B. часткове відшкодування ПДВ, що був сплачений постачальнику у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг);
  - C. часткове відшкодування ПДВ, що був не сплачений постачальнику у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг);
  - D. повне відшкодування ПДВ, що був не сплачений постачальнику у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг).
18. Які з названих обов'язкових платежів належать до місцевих податків і зборів?
- A. Плата за землю.
  - B. Податок на майно.
  - C. Екологічний податок.
  - D. Акцизний податок.
19. Яке із визначень не є вірним. Податкова політика – це:
- A. сталий процес діяльності держави, який не потребує коригування у зв'язку з уже затвердженими економічною та фінансовою програмами розвитку країни;
  - B. процес діяльності держави у сфері встановлення, справляння і контролю за надходженнями податків;
  - C. динамічний процес діяльності держави, який змінюється і коригується у зв'язку з об'єктивною необхідністю розвитку фінансових відносин;
  - D. фіскальний інструмент формування доходів бюджету
20. Вкажіть, що є головним інструментом здійснення податкової політики:
- A. фонд нагромадження підприємств;
  - B. грошові фонди підприємств;
  - C. державний бюджет;
  - D. державні цільові фонди;

Критерії оцінки семінарських (практичних) занять

Оцінка активності студента на семінарських заняттях є складовою комплексної поточної оцінки знань. Оцінка роботи студента протягом семінарського заняття обчислюється наступним чином:

1. 1. Усна відповідь на питання семінару – 0,1,2,3,4,5 балів:
  - 0- відсутня відповідь на поставлене питання

- 1- знання базового терміну
  - 2- знання декількох базових термінів та встановлення взаємозв'язку між ними із допомогою
  - 3- знання основних базових термінів та розуміння їх взаємозв'язків
  - 4- розширена відповідь на питання із значними недоліками
  - 5- повна ґрунтовна відповідь на питання із власними висновками
2. Виконання практичного завдання (задачі)– 0,1,2,3,4,5 бали (кількість балів залежить від ступеня правильності та повноти вирішеного завдання);
  3. Змістовні доповнення під час обговорення питань семінарів – 0,5 1 та 2 бали. (залежно від обсягу доповнення)
  4. Виконання практичних завдань (тести)– від 0 до 4 балів залежно від питомої ваги вірних відповідей на питання тестів:
    - 0- 0-10%
    - 1- 11-25%
    - 2- 26-50%
    - 3- 51-75%
    - 4- 76-100%

5.Завдання до виконання практичних робіт

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 1.(ПДВ)

Підприємство виробляє одяг та реалізує її на внутрішньому ринку по ціні 70грн. за одиницю(разом з ПДВ). Роздрібне торговельне підприємство закупає ці вироби з метою реалізації їх населенню і крім того має наступні витрати:

- які пов'язані з придбанням складають - 360 гривень на партію виробів з 40 одиниць;
- витрати на зберігання та реалізацію - 480 гривень на партію виробів з 40 одиниць;
- витрати, пов'язані з оплатою праці - 680 гривень на партію виробів з 40 одиниць.

Крім того торговельне підприємство планує отримати прибуток в розмірі 25 гривень на одиницю виробу. Розрахувати, яку суму податку на додану вартість повинно сплатити підприємство на всю партію виробів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 2.(ПДВ)

Відпускна ціна на виріб фабрики виробника складає разом з податком на додану вартість 140 грн. Витрати оптової бази, які пов'язані з транспортуванням та подальшою реалізацією виробів складають 4680 грн. на партію виробів з 130 одиниць. Прибуток оптова база планує отримати в розмірі 15 грн. на один виріб.

Витрати роздрібного торговельного підприємства, які пов'язані з доставкою товару з оптової бази, підготовкою до реалізації та зберіганням складають 4380грн. на всю партію виробів. Роздрібне торговельне підприємство планує отримати прибуток в розмірі 30 грн. з одиниці товару.

Розрахувати розмір ПДВ, який повинна сплатити оптова база та роздрібне торговельне підприємство на один.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 3. (ПДВ)

Підприємство виробник виробляє товари і має наступні витрати:

- вартість сировини, матеріалів (з ПДВ) – 240 грн.
- вартість комплектуючих (разом з ПДВ) – 120 грн.
- витрати на оплату праці – 55 грн.
- інші витрати - 35 грн.

Підприємство виробник планує отримати прибуток в розмірі 15% собівартості. Розрахувати розмір ПДВ, який повинно сплатити підприємство виробник з цього виробу, якщо протягом звітнього періоду воно виготовило та реалізувало 200 одиниць продукції.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 4. (ПДВ)

Мале приватне підприємство виробляє продукцію і має наступні витрати:

- витрати матеріальні витрати разом з ПДВ – 15 грн.
- на заробітну плату 20 грн.
- витрати на маркетингові дослідження разом з ПДВ – 15 грн.

Підприємство планує отримати прибуток , реалізуючи продукцію за ринковою ціною в розмірі 90 грн. (з ПДВ). Знайти прибуток, що отримає підприємство, та суму ПДВ, яку повинно сплатити підприємство до бюджету за звітний період при реалізації 2000 одиниць продукції.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 5. (ПДВ)

Посередницьке підприємство планує реалізувати морозильники для чого укладає контракт з виробником . Ринкова ціна реалізації продукції виробником складає 1700 грн.(з ПДВ). Витрати, які пов'язані з зберіганням товару складають 120 гривень, інші витрати 160 грн. на партію виробів з 40 морозильників. В середньому планується 18 грн. заробітної плати у розрахунку на 1 виріб. Посередницьке підприємство планує отримати прибуток в розмірі 15%. Розрахувати розмір ПДВ, який повинен сплатити посередницьке підприємство на морозильник при найбільш сприятливій для нього ціні, та визначити резерви зменшення сплати цього податку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 6. (ПДВ)

Вітчизняне підприємство виробляє продукцію, яку частково експортує за межі України. Загальний обсяг реалізації складає 3,5 млн. грн. (з ПДВ), з яких 60% реалізується на експорт. Витрати сировини, матеріалів та комплектуючих для виробництва даного обсягу продукції складають 1,1 млн. грн. з яких вже було сплачено ПДВ підприємству-постачальнику. Розрахувати розмір податку на додану вартість, яку повинно сплатити це підприємство та на яку суму повернення цього податку воно потенційно може розраховувати.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 7. (ПДВ)

Визначити суму податку на додану вартість, яку потрібно сплатити підприємству, якщо за звітний період підприємством було вироблено та реалізовано власної продукції на суму 5,6 млн. грн. (без ПДВ) Для її виробництва було придбано сировини та матеріалів на суму 1,2 млн. грн.(з ПДВ). Крім того для подальшої реалізації підприємство придбало товарів на суму 3,2 млн.грн. (без ПДВ). Придбана продукція була реалізована підприємством при встановленому рівні прибутковості 20%.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 8. (ПДВ)

Відпускна ціна на костюм жіночий фабрики виробника складає 350 грн. (без ПДВ) Витрати посередницького підприємства - оптовика, які пов'язані з придбанням та транспортуванням виробів складають 1200 грн. на партію виробів з 120 одиниць. Прибуток оптове підприємство планує отримати в розмірі 25 грн. на один виріб. Витрати роздрібного торговельного підприємства, які пов'язані з доставкою товару з посередницького підприємства, підготовкою до реалізації та зберіганням складають 6750 гр. на всю партію виробів. Роздрібне торговельне підприємство планує отримати прибуток в розмірі 40 гр.

Розрахувати розмір ПДВ, який повинно сплатити оптова база та роздрібне торговельне підприємство на всю партію.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 9. (ПДВ)

Підприємство виробляє товари і отримує сировини, матеріалів та комплектуючих на суму 112 тис. грн., оплата праці на виробництво товару складає 12 тис. грн. З цієї сировини підприємство виробляє продукції на 186 тис. грн., з яких 60% реалізує за межі України. Визначити розмір податку на додану вартість, який повинен сплатити підприємство і на повернення якої суму цього податку підприємство може розраховувати.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 10. (АП)

Максимальна роздрібна ціна сигарет з фільтром, встановлена виробником на початок звітного місяця становить 7 грн. Протягом місяця підприємством було реалізовано 15000 пачок сигарет. Визначити суму акцизного збору, яка підлягає сплаті до бюджету та фактичну роздрібну ціну однієї пачки сигарет з фільтром. Ставка акцизного збору становить - 69 грн. за 1000 шт., 20% від обсягу реалізації, обчисленого за максимальними роздрібними цінами та мінімальне обмеження встановлене на рівні 115 грн. за 1000 шт.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 11. (АП)

Виробник лікєро-горілочної продукції отримує марки акцизного збору для виробництва та реалізації наступних видів продукції:

- горілка – 35000 пляшок ємністю 0,7 л., 10000 пляшок ємністю 0,25л. та 15000 пляшок ємністю 0,5 л.;
- вино натуральне – 12000 пляшок ємністю 0,7 літрів.;
- коньяк – 35000 пляшок по 0,5 літрів.

Яку суму акцизного збору необхідно сплатити підприємству для отримання відповідної кількості марок акцизного збору? Ставки акцизного збору на момент отримання марок умовно становлять спирт етиловий – 34 грн. за 1 л. 100% спирту, вино натуральне – 0,25 грн. за 1 л., коньяк – 10 грн. за 1 л.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 12. (НЕПРЯМІ ПОДАТКИ)

Ви купуєте вітчизняні сигарети з фільтром за ціною 11 грн. за пачку. Визначте, яку суму непрямих податків ви сплачуєте як остаточний споживач при купівлі такої пачки сигарет? Ставка акцизного збору для сигарет з фільтром становить - 60 грн. за 1000 шт., 20% від обсягу реалізації, обчисленого за максимальними роздрібними цінами та мінімальне обмеження встановлене на рівні 100 грн. за 1000 шт.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 13. (НП)

Протягом звітнього періоду лікєро-горілочаний завод планує виробити горілку в обсязі 3 млн. пляшок ємністю 0,5 л., з яких 40% реалізується за межі митної території України. Витрати заводу на сировину при виробництві товару складають 7 грн. на 1 пляшку. Ціна реалізації на митній території становитиме 18 грн. без ПДВ, за межами – 3євро. Яку кількість марок акцизного збору необхідно замовити виробнику та яку суму акцизного збору та податку на додану вартість повинен сплатити завод .Ставка акцизного збору становить 21,5 грн. за 1 літр 100% спирту. Курс 1 ЄВРО складає 10,3 грн.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 14. (АП)

Підприємство протягом місяця реалізувало 14000 пляшок пива ємністю 0,33 літри, 58000 – 0,5 літри, 45000 – 1 літр та 20000 – 2 літрових пляшок. Собівартість реалізованої продукції відповідно 3,5 грн, 3,9 грн., 5 грн., 6,5 грн. Визначте, яку суму акцизного збору до бюджету належить сплатити виробнику за звітний період, та за якою ціною буде реалізована зазначена продукція, якщо рентабельність закладається на рівні 10%?

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 15. (НЕПРЯМІ ПОДАТКИ)

Підприємство для власних потреб придбало у Німеччині легковий автомобіль за контрактною ціною у 7000 євро. Об'єм циліндрів двигуна внутрішнього згорання – 2500 куб.см. вартість транспортування автомобіля до митного кордону України становить 500 євро, територією України – 2000 грн. Страхові послуги за період транспортування до митної території України становлять 1,5% контрактної вартості автомобіля, митною територією – 0,5%. Визначити податки, які необхідно сплатити підприємству для ввезення автомобілю на територію України. Курс валют на дату перетину митного кордону – 10,2 грн. за 1 євро.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 16. (НЕПРЯМІ ПОДАТКИ)

Роздрібне торговельне підприємство отримує товари з-за кордону і реалізує їх на території України. Контрактна ціна одиниці виробу складає 25 доларів США (при оформленні митної декларації курс долара складав 7,07 грн. за 1\$).Транспортні витрати та вартість страхування до митного кордону становлять \$1,5 тис. Ставка мита складає 5%, митні збори - 4.9 тис. грн. за всю партію товару. Протягом звітнього періоду підприємство реалізувало 190 тисяч одиниць товарів. Визначити ціну реалізації товару на території України та суму податку на додану вартість і мита, які повинно сплатити підприємство.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 17.(Непрямі податки)

Роздрібне торговельне підприємство уклало угоду з іноземним партнером на постачання горілки по ціні договору \$3,5 за одну пляшку. Ставка акцизного збору на момент перетину митного кордону – 34,5 грн. за один літр 100% спирту. Витрати торговельного підприємства, які пов'язані з транспортуванням товару до митного кордону складають \$0,7 на 1 пляшку. Ставка мита умовно – 4 %. Витрати, які пов'язані з транспортуванням товару по митній території України, зберіганням на складі підприємства протягом 3 місяців складають 2,5 грн. на місяць на одну пляшку, а з реалізацією – 1,4 грн. на одну пляшку. Підприємство бажає отримати прибуток в розмірі 1,1 грн. на 1 пляшку горілки. Визначити ціну реалізації продукції, розмір ПДВ, мита та акцизного збору, які повинні сплатити підприємство за партію товарів у 1500 пляшок..

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 18. (ПП)

Підприємство виробляє та реалізує молочну продукцію на території України. Протягом II кварталу підприємство мало наступні показники:

- отримано від споживача аванс 1200 тис. грн.(з ПДВ) товар не відвантажено;
- сплачено державного мита – 400 грн.;
- оприбутковано сировини та матеріалів для виробництва продукції – 450 тис. грн. (з ПДВ), оплату не проведено;
- передплачено підписку на видання «Мій дім» - 120 грн.(у т.ч ПДВ – 20 грн.)
- придбано устаткування для господарської діяльності, устаткування не надійшло – 13 тис. грн.;
- нарахована заробітна плата та нарахування на ФОП – 56000 грн.
- амортизаційні відрахування складають 230 тис. грн.

Розрахувати розмір оподаткованого прибутку та податок на прибуток, який повинно сплатити підприємство за звітний квартал. Ставка податку на прибуток 25%.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 19. (ПП)

Протягом звітнього періоду підприємство:

- виробило та реалізувало продукції на суму 4,8 млн. грн. (у т.ч ПДВ – 0,8 млн. грн. Оплату не отримано;
- Отримало аванс за надані послуги. Послуги планується надати у наступному кварталі – 3 млн. грн. (у т.ч ПДВ – 0,5 млн. грн.);
- Відвантажило продукції споживачу. Кошти були перераховані у минулому кварталі – 1,8 млн. грн.(у т.ч. ПДВ – 0,3 млн. грн.)

За цей же час воно мало такі витрати:

- матеріальні витрати на сировину для виробництва продукції на 1,2 млн. грн. (у т.ч. ПДВ – 0,2 млн. грн.). Кошти не перераховані.

- нарахована заробітна плата в розмірі 0,75 млн. грн. (з нарахуваннями до ДЦФ)
- оприбутковано обладнання виробничого призначення – 5 млн.грн.

На початок звітнього періоду на балансі підприємства були основні фонди:

- адміністративний корпус – 165 тис. грн.;
- транспортні засоби – 900 тис. грн.;
- інше обладнання – 4800 тис. грн.

Визначити, яку суму податку на прибуток повинно сплатити підприємство до бюджету.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 20. (НІІ ПІІ)

Торговельне підприємство придбає легкові автомобілі від іноземного партнера для подальшого перепродажу. Протягом ІІІ кварталу підприємство:

- закупило 5 автомобілів за ціною 20 тис. євро.
- при перетині кордону було сплачено мито за ставкою 10% та акцизний збір за ставкою 0,6 євро за 1 куб см.
- інші митні збори – 56 тис. грн.

Підприємство мало витрати,

- які пов'язані з транспортуванням товару до митної території України – 900 євро, територією України – 4,6 тис. грн.,
- інші витрати, які пов'язані з підготовкою до реалізації та реалізацією складають 5 тис. грн.

Протягом кварталу було реалізовано всі придбані авто із рентабельністю 5%. Визначити, який розмір непрямих податків та податку на прибуток повинно сплатити підприємство, та визначити напрямки зменшення цих податків.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 21. (ПІІІ)

У звітньому кварталі підприємство, яке є платником ПДВ: одержало виручку від реалізації продукції – 40200 грн.(у т.ч. ПДВ - 6700);

отримало компенсацію за рішенням суду за понесені прямі збитки – 12000 грн.

сплатило за сировину та матеріали, які були повністю використані у виробництві – 12000 грн. (у т.ч. ПДВ – 2000)

розподілило дивіденди для виплати власникам акцій – 3000 грн.

балансова вартість основних фондів на початок звітнього кварталу:

- виробниче приміщення – 120000 грн.
- обладнання та устаткування – 80000 грн.

Обчислити суму податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 22. (ПІІІ)

Підприємство, що є платником ПДВ протягом кварталу мало такі показники діяльності:

- відвантажило споживачам готову продукцію на суму 180 тис. грн. (у т.ч. ПДВ – 30 тис.грн.) оплату не отримано;
- одержано від постачальника сировини без оплати на суму 60 тис.грн. (у т.ч. ПДВ – 10 тис.грн.)

На початок періоду підприємство мало такі залишки:
сировини на складі - 20 тис.грн., незавершене виробництво – 15 тис.грн., готова продукція – 25 тис.грн.

На кінець звітної кварталу залишки становили:
сировина на складі - 20 тис.грн., незавершене виробництво – 10 тис.грн., готова продукція – 30 тис.грн.

Визначити суму податку на прибуток підприємства за звітний квартал.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 23. (ПП)

Виробниче підприємство за II квартал:

- виробило та реалізувало продукцію на суму 9 млн. грн.;
- мало прострочену кредиторську заборгованість – 1,5 млн.грн.;
- перерахувало з розрахункового рахунку відшкодування вартості сировини на суму 1,8 млн. грн. Сировина не оприбуткована.
- нарахувало заробітну плату в розмірі 0,9 млн. грн.(без нарахувань на ФОП)

- мало витрати пов'язані з прямою рекламою продукції 0,4 млн. грн.

- витрати на придбання нового обладнання склали 0,6 млн. грн.

На початок року на балансі підприємства були основні фонди:

- будинки та споруди – 180 тис. гр.;
- транспортні засоби – 900 тис. гр.;
- інше обладнання – 4500 тис. гр.

Визначити, які податкові платежі повинно сплатити підприємство за результатом звітної кварталу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 24. (ПДФО)

Виробниче підприємство виробляє продукцію, яку реалізує населенню. На підприємстві працює 30 робітників. За місяць їм нарахували 23250 грн. заробітної плати. (ставка заробітної плати для всіх працівників однакова). 5 з цих робітників мають соціальну податкову пільгу у розмірі 150% загальної пільги. Які обов'язкові платежі повинно сплатити підприємство, а які працівники і в якому розмірі.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 25. (ПДФО)

Робітник (батько-одинак) за квартал по основному місцю роботи мав такі доходи:

- заробітна плата за січень – 1750 грн., за лютий – 1580 грн., за березень – 1900 грн.
- премія за квартал і розмірі 2500 грн., яку він отримав у квітні.
- оплата відрядження – 800 грн. (у межах встановлених норм)

В цей же час він працював і на іншому підприємстві, на якому йому було нарахована заробітна плата і він отримав ще 1250 грн. у лютому. Визначити, розмір податку на доходи фізичних осіб, який він повинен сплатити всього за квартал.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 26. (ДЦФ)

Розрахувати нарахування на ФОП та відрахування від ФОП бригади підприємства в державні централізовані фонди, якщо їм за місяць нарахували заробітної плати:

- майстер дільниці – 980 грн.;
- помічник майстра дільниці – 795 грн.;
- нормувальник – 710 грн.;
- слюсар V розряду – 690 грн.;
- слюсар IV розряду – 680 грн.;
- слюсар III розряду – 670 грн.;
- прибиральники (2 робітника) – по 450 грн.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 27. (ПДФО)

Студентка державного ВНЗу, мати-одиначка (2 дитини) протягом березня отримала наступні доходи:

- заробітна плата – 2700 грн.;
- допомога по догляду за дитиною – 1200 грн. на кожну дитину;
- матеріальну допомогу – 800 грн.
- стипендію – 450 грн.

Розрахувати розміри податку на доходи фізичних осіб який підлягає сплаті до бюджету за звітний місяць.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 28. (ПДФО)

Аспірант у квітні отримав:

- заробітну плату за березень – 2605 грн.;
- стипендію за березень – 500 грн.;
- премію нараховану по результатах березня – 1560 грн.;
- відпускні за квітень – 3100 грн.
- оплату відрядження, що тривало з 03.04 по 07.04 – 1300 грн. у межах норм та 1700 грн. понад норму;
- аванс за травень – 1600 грн.

Розрахувати, яку суму податку на доходи фізичних осіб необхідно відрахувати з даних видів доходів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ 29. (СПФ)

Виробниче підприємство виробляє товари масового споживання, які реалізує на території України. За місяць працівникам підприємства нарахували 14300 гривень заробітної плати. Які платежі до Державних цільових фондів повинно нарахувати на ФОП підприємство та які відрахування і в якому розмірі повинно провести.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Мета та завдання самостійної роботи. Провідна мета організації самостійної роботи полягає у необхідності більш широкого огляду тематики курсу “Податкова система” з використанням матеріалів періодичних видань, спеціальних джерел, монографій по окремим питанням дисципліни. Для повноцінного засвоєння курсів необхідно стежити за поточною інформацією по різним напрямкам сучасного економічного життя світової спільноти та України, набувати навички дослідницької обробки фактичної інформації і аналітичного осмислення статистичного матеріалу, вміння робити узагальнюючі висновки на основі отриманих теоретичних знань.

Зміст самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- робота з матеріалами семінарських занять;
- опрацювання навчальної, методичної літератури та періодичних видань, робота з нормативно-правовими документами;
- виконання індивідуального самостійного завдання.

Вимоги до написання самостійної роботи

1. Обрана тема самостійного завдання має бути динамічною та актуальною.
2. Індивідуальне завдання – закінченим дослідженням.

3. За структурою самостійне завдання має складатися з теоретичної, аналогічної частини та пропозицій; зміст даних частин має відповідати певним вимогам.

4. Стиль роботи має бути науковим.

5. Оформлення самостійного завдання має здійснюватися у відповідності із наданими рекомендаціями.

Послідовність виконання самостійного завдання

Вибір теми

Студент самостійно обирає конкретну тему з урахуванням визначеного даними методичними вказівками регламенту виконання індивідуального завдання.

При виборі теми індивідуального завдання враховується:

- актуальність теми;
- можливість ефективного використання економічної інформації про досліджуваний об'єкт;
- професійні інтереси студента;
- можливість одержання, обробки та використання відповідних практичних матеріалів;
- напрямок сформованої науково – дослідницької роботи студента.

Студент може самостійно запропонувати власний варіант теми, що відсутній в орієнтованому переліку, але чітко дотримуючись професійної спрямованості фахової підготовки. В такому разі кафедра розглядає мотиви та обґрунтування запропонованої студентом теми.

Виконання індивідуального завдання з однієї теми кількома студентами можливе лише в межах як комплексного індивідуального завдання з чітким виділенням завдань кожного з виконавців або ж, як що мова йде про різноаспектні дослідження однієї проблеми, що відображається у назві роботи та її змісті.

Обравши тему індивідуальної роботи студент має з'ясувати:

- в чому полягає мета, певні аспекти та конкретні задачі дослідження;

- за допомогою яких прийомів і методів буде їх вирішувати;
- що стане об'єктом та предметом дослідження.

План індивідуального завдання

План індивідуального завдання студент складає самостійно і погоджує його з викладачем. Такий план в основних рисах характеризує предмет дослідження, але в подальшому (в залежності від специфіки діяльності підприємства, що досліджується, від особливостей обліку та практики ведення господарської діяльності) він може уточнюватися, залишаючи основне завданням роботи незмінним.

План складається з переліку вузлових питань, що пов'язані внутрішньою логікою дослідження з темою. При складанні плану базові питання необхідно розмістити в такій послідовності, яка б дозволяла знайти найбільш логічну і прийнятну для даного дослідження схему викладення матеріалу.

Основними елементами структури індивідуального завдання є наступні:

Титульна сторінка

Зміст.

Вступ.

Розділи основних частин.

Висновки.

Література

Додатки.

Вступ. В цій частині індивідуального завдання обґрунтовується актуальність та практичне значення теми, ступінь її дослідження, мета і задачі; визначається об'єкт, предмет та методологічна основа дослідження, характеризуються джерела одержаної інформації. Об'єм цієї частини роботи- 1-2 сторінки.

Розділи основних частин

В **першому** розділі викладаються теоретико-методологічні положення обраних для дослідження питань. Цей розділ слугує теоретичною основою та передумовою дослідження конкретно – економічних, прикладних аспектів теми, тому питання, що розглядаються в теоретичному розділі роботи, повинні стати своєрідною базою для прикладного дослідження, яке буде здійснюватися в другому розділі.

Другий розділ індивідуального завдання є основною частиною. Враховуючи це, в ній обов'язково повинен бути використаний статистичний матеріал, який підтверджує важливість досліджуваних питань. Вагомості надає використання матеріалів з практики роботи конкретного підприємства (страхової компанії). Ці матеріали треба оформити у вигляді таблиць, графіків, діаграм і обов'язково їх проаналізувати. Аналітичні розрахунки мають бути здійснені за 2-3 роки. Результати такого аналізу дозволять виявити тенденції і причини змін певних показників, напрямки вирішення існуючих проблем. Бажано порівняти показники діяльності підприємства з відповідними середньо галузевими показниками, з показниками конкурентів. Таке порівняння, дасть змогу охарактеризувати ринкову позицію підприємства, його можливості для подальшого розвитку і шанси в конкурентній боротьбі.

Третій розділ є логічним завершенням індивідуального завдання. В ньому студент, виходячи з результатів, проведеного в II розділі аналізу, самостійно розробляє пропозиції щодо усунення проблем та покращення фінансового становища на підприємстві. Надані рекомендації мають бути обґрунтованими.

Висновки містять послідовне викладення отриманих результатів дослідження і їх співвідношення із загальною метою та конкретними завданнями, які були окреслені на початку завдання. Наявність таблиць, графіків, схем, рисунків має бути доречною, а їх кількість - оптимальною.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ДОПОВІДЕЙ ТА САМОСТІЙНОГО ОВОЛОДІННЯ МАТЕРІАЛОМ

Тема 1. СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ (2 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Історія та особливості розвитку податків на окремих етапах існування суспільства.
2. Теорія податків та етапи її розвитку.
3. Теорія податків Дж. М. Кейнса та її сутність.
4. Теорія податків А. Лафера та її характеристика.
5. Розвиток податків в Україні в сучасних умовах та їх характеристика.
6. Значення податків як складової частини фінансової системи держави.

Теми доповіді:

1. Передумови та необхідність виникнення, розвиток податків.
2. Еволюція розуміння сутності податків. Теорії оподаткування
3. Аналіз визначення терміну “податок” різними економістами, його відмінність від інших обов’язкових платжів.
4. Коротка характеристика незвичайних податків протягом історії їх розвитку та у сучасних податкових системах.
5. Вплив податків на економічну систему держави

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ (2 год.)

Рекомендована література: [1, 3, 12, 16, 16д]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Економічні закони, які повинні бути враховані при утворенні податкової системи.
2. Законодавча база податкової системи країни та її характеристика.

3. Загальноекономічні закони розвитку суспільства, які потрібно враховувати при будівництві системи оподаткування.

4. Специфічні закони, які враховують при будівництві системи оподаткування держави.

5. Особливості врахування принципів будівництва податкової системи в Україні.

6. Особливості розвитку податкової системи України в сучасних умовах.

Теми доповіді:

1. Переваги та недоліки прямих та непрямих податків.
2. Порівняння ставок основних податків у податкових системах різних країн світу
3. Аналіз податкового навантаження на фізичних та юридичних осіб в Україні та інших країнах світу
4. Становлення системи оподаткування в Україні до ХХ сторіччя
5. Розвиток системи оподаткування України у ХХ-ХХІ сторіччях

Тема 3. ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Рекомендована література: [3, 12, 16, 1д, 32д]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Фіскальна служба держави та її завдання.
2. Організація податкової роботи України та її характеристика.
3. Структура центрального органу фіскальної служби України та функції його підрозділів.
4. Законодавче регулювання діяльності податкової служби України.
5. Вимоги до законодавчих актів, які регулюють податкову систему

Теми доповіді:

1. Аналіз прав та обов'язків платників податків в Україні та порівняння з іншими країнами
2. Обсяг повноважень контролюючих органів України.
3. Податкові перевірки, терміни, процедура, права та компетенція контролюючих органів

Тема 4. ОБІК ПЛАТНИКІВ ТА НАДХОДЖЕНЬ ПОДАТКІВ ДО БЮДЖЕТУ

Рекомендована література: [3, 12, 16, 1д, 32д]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Система обліку юридичних та фізичних осіб – платників податків.
2. Комп'ютеризація обліку та організація контролю за сплатою податкових платежів в Україні.
3. Відповідальність за правильність та своєчасність сплати податкових платежів.
4. Податкова звітність та вимоги до її надання в органи податкової служби.

Тема 5. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (4 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Пільги по ПДВ та можливості їх застосування.
2. Порядок сплати та звітності при сплаті ПДВ.
3. Відповідальність за точність та своєчасність сплати ПДВ та штрафні санкції до порушників.

Теми доповіді:

1. Розвиток непрямого оподаткування
2. Необхідність, завдання та специфічні ознаки непрямих податків.

3. Вплив непрямих податків на макро- та мікроекономічні процеси у державі.
4. Значення ПДВ в податковій системі України.

Тема 6. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК (2 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Підакцизні вироби та порядок їх визначення.
2. Порядок сплати та звітності по акцизному податку.
3. Відповідальність за точність та своєчасність сплати акцизного податку та штрафні санкції до порушників.

Теми доповіді:

1. Порівняння переліку підакцизних товарів в Україні та інших країнах світу
2. Вплив акцизів на економічну систему держави

Тема 7. МИТО (2 год.)

Рекомендована література: [3, 4, 12, 16]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Митна політика держави та її характеристика.
2. Митна декларація, порядок її визначення та надання.
3. Порядок сплати мита та відповідальність за порушення діючого митного законодавства України.

Теми доповіді:

1. Використання мита для підтримки вітчизняних товаровиробників
2. Регулятивний потенціал мита

Тема 8. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ (4 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16, 17]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Останні законодавчі зміни в оподаткуванні прибутку підприємства
2. Звітність підприємства з податку на прибуток: терміни подання та правила оформлення
3. Змінна методики визначення прибутку з метою оподаткування в українській податковій системі

Теми доповіді:

1. Розвиток прямого оподаткування
2. Моделі оподаткування корпоративного прибутку.
3. Методи нарахування амортизаційних відрахувань в інших країнах

Тема 9. ПОДАТОК З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (2 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 16]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Характеристика податкових платежів, які сплачують фізичні особи в Україні.
2. Податкова декларація громадянина: порядок її заповнення та надання.
3. Порядок оподаткування авторських договорів, гонорарів, доходів від різних видів діяльності.

Теми доповіді:

1. Розвиток оподаткування доходів фізичних осіб в Україні
2. Порядок річного перерахунку ПДФО

Тема 10. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА (2 год.)

Рекомендована література: [3, 12, 17]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Суб'єкти спрощеної системи оподаткування та вибір групи платника.
2. Звітність, яку потрібно вести при спрощеній системі оподаткування.
3. Позитивні риси спрощеної системи оподаткування.
4. Негативні риси спрощеної системи оподаткування.

Теми доповіді:

Порядок сплати єдиного податка, подання звітності різними групами платників податку.

Тема 11. ПЛАТА ЗА РЕСУРСИ ТА ПОСЛУГИ

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Рентні платежі, що входять до складу податкової системи України
2. Значенні рентних платежів у надходженнях до бюджетної системи

Теми доповіді:

1. Розподіл рентних платежів між рівнями бюджетів в Україні

Тема 12. ІНШІ ПОДАТКИ

Рекомендована література: [1,3, 11, 16, 33д]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Транспортний податок та його характеристика.
2. Порядок визначення ставок та сплати транспортного податку.
3. Порядок визначення ставок місцевих податків і зборів та їх особливості.
4. Податок на майно та його складові

Теми доповіді:

1. Місцеві податкові та збори, їх значення в фінансовій системі місцевих органів самоврядування.

Тема 13. УХИЛЯННЯ ВІД ПОДАТКІВ ТА ПЕРЕКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ. (2 год.)

Рекомендована література: [3, 11, 16, 33д]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Причини ухилення від оподаткування
2. Мінімізація податкових платежів та податкове планування
3. Механізм перекладання податків на визначення меж можливого перекладання

Теми доповіді:

1. Можливість ухилення від оподаткування за різних способів сплати податків

Тема 14. ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ (2 год.)

Рекомендована література: [12, 16, 16д, 33д]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом:

1. Особливості будування податкових систем різних країн світу.
2. Види податкових платежів, які сплачуються в окремих країнах світу та їх характеристика.
3. Податкове законодавство різних країн світу та їх особливості.
4. Рівні компетенції податкових органів в різних країнах світу та їх характеристика.
5. Порядок сплати окремих податкових платежів в різних країнах світу.
6. Податкові пільги та особливості їх надання в різних країнах світу.

Теми доповіді:

1. Податкова система Сполучених Штатів Америки та її характеристика.
2. Особливості податкової системи Канади.
3. Податкова система Франції та її зміст.

4. Податкова система Великобританії та її характеристика.
5. Податкова система Німеччини та її особливості.
6. Податкова система Росії та її характеристика.

Тема 15. НЕПОДАТКОВІ ПЛАТЕЖІ В БЮДЖЕТ

Рекомендована література: [1, 11, 16, 33д]

Питання для самостійного оволодіння матеріалом

1. Єдиний соціальний внесок. Особливості його сплати різними суб'єктами економічної діяльності
2. Відповідальність за точність та своєчасність сплати єдиного соціального внеску та штрафні санкції до порушників.

Теми доповідей

Роль неподаткових платежів у формуванні ресурсної бази держави

Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок. Програма засвоєння дисципліни «Податкова система» містить індивідуальне науково дослідне завдання, що складається із написання есе та виконання презентації

ІНДЗ виконується у вигляді *есе* після опрацювання Модуля I (Теми 1-3). Есе являє собою роздум студента на одну з обраних тем, що представляють собою крилаті вислови відомих людей стосовно розуміння сутності податків.

Для написання есе студент:

1. Обирає для себе висловлювання, який буде аргументовано підтверджувати у разі згоди, або спростовувати, у разі незгоди із таким розумінням податків
2. З'ясовує автора обраного висловлювання та його розуміння податків
3. Формує власні роздуми стосовно обраної теми у вигляді аргументів за та проти такої позиції.

4. Наводить приклади та робить висновки

Робота виконується від руки та подається викладачеві до проведення атестації.

Студент має право обрати інший крилатий вислів для роздумів, якщо він більшою мірою відображує власне розуміння сутності податків.

Теми для індивідуального науково-дослідного завдання (есе)

1. Тільки податки роблять людину по-справжньому вільною
2. Податки – це узаконений спосіб пограбування
3. Податки є платою людства за цивілізованість
4. Податки – вимушене зло
5. Всього ужитті можна уникнути крім смерті та податків.

Робота у вигляді *презентації* виконується протягом курсу після опанування відповідної теми на лекційних та семінарських заняттях згідно плану. Презентацію виконує група з 2-3 студентів залежно від розміру групи та демонструє на спеціально відведеному для відповідної теми лекційному або семінарському занятті. Тема презентації та склад груп визначається на перших 2-х лекційних заняттях та подається викладачеві.

Презентація має дослідницький характер та будується на базі теоретичних знань з теми та опрацюванні актуальних нормативних документів. Слайди мають містити інформацію у вигляді графіків, діаграм, схем, сформованих переліків та класифікацій. Текстова частина презентації не розміщується на слайдах, а подається окремо у вигляді виступу доповідача.

Данні, що використовуються у презентації мають містити посилання на джерело інформації та список використаних джерел у останньому слайді. Перший слайд містить тему та виконавців, другий – зміст презентації. Слайди необхідно формувати таким чином, щоб інформацію, яку вони містять було легко сприймати глядачу (відсутність великих таблиць, розрив

таблиці на декілька слайдів, дрібний текст, колір та шрифт тексту, велика кількість додаткових зображень). Обсяг презентації – до 15 слайдів

При представленні презентації в аудиторії візуальна частина та доповідь мають бути синхронізовані: текст доповідача пояснює та розкриває інформацію слайду.

Обов'язкові висновки команди щодо теми, яку вони досліджували.

Перелік тем для презентації

Тема 1 1) Походження та розвиток податків

2) Коротка характеристика незвичайних податків протягом історії їх розвитку та у сучасних фінансових системах

Тема 2 1) Аналіз структури податкових надходжень у бюджеті в Україні та інших країнах

2) Етапи формування податкової системи України. – на лекції

3) Порівняння ставок основних податків у податкових системах різних країн світу

Тема 3 1) Етапи формування податкової служби в Україні

2) Порівняння прав та обов'язків платників податків в Україні та інших країнах

Тема 5 1) Види непрямих податків в історії людства та у сучасних податкових системах – на лекції

2) Виникнення, призначення та переваги ПДВ

Тема 6 1) Порівняння ПДВ та акцизного податку

2) Порівняння переліку підакцизних товарів в Україні та інших країнах світу

Тема 8 Становлення та розвиток оподаткування прибутку (доходу) підприємств в Україні

Тема 9 Розвиток оподаткування доходів фізичних осіб в Україні

Тема 11 Порядок реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – платника єдиного податку

Тема 14 Ухилення від оподаткування та мінімізація податків в Україні:
причини, способи, наслідки

Тема 15 Заплановані зміни у податковому законодавстві України та
очікуваний ефект від їх запровадження (у разі наявності таких змін)

6. ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ “ПОДАТКОВА СИСТЕМА”

1. Податки, їх сутність та значення у фінансовій системі України.
2. Передумови виникнення та розвитку податків.
3. Місце податків у розподільних відносинах.
4. Функції податків та їх характеристика.
5. Класифікація податків
6. Способи сплати податків
7. Характеристика елементів податку
8. Ставка оподаткування, її види та способи встановлення
9. Податкова система та її сутність.
10. Філософський зміст податків та його характеристика.
11. Принципи будування системи оподаткування та їх характеристика.
12. Структура та особливості податкової системи України
13. Прямі податки, їх зміст та особливості.
14. Непрямі податки, їх види, переваги та недоліки.
15. Загальнодержавні податкові платежі та їх види.
16. Місцеві податкові платежі та їх характеристика.
17. Організаційна структура та функції податкової служби
18. Етапи становлення податкової служби України та її характеристика
19. Система органів податкової служби України та її характеристика
20. Права та обов'язки податкових органів.
21. Права та обов'язки платників податків
22. Функції та завдання органів, що провадять податкову політику в Україні.
23. Організація обліку платників податків та її комп'ютеризація.
24. Податкова звітність та права платників податків та податкових органів.
25. Контроль за сплатою податкових платежів з боку державних податкових органів та його організація
26. Виникнення та призначення ПДВ, методи розрахунку доданої вартості
27. Податок на додану вартість: його сутність та особливості.

28. Порядок розрахунку та сплати ПДВ в Україні.
29. Суб'єкти, об'єкт та база оподаткування ПДВ в Україні.
30. Пільги з ПДВ та їх характеристика.
31. Податкове зобов'язання та податковий кредит з ПДВ, порядок розрахунку
32. Порядок обчислення та сплати ПДВ за різних режимів оподаткування.
33. Порядок відшкодування ПДВ
34. Призначення та характерні особливості специфічних акцизів
35. Акцизний податок та його елементи.
36. Види підакцизних товарів, їх характеристика.
37. Ставки акцизного податку та чинники, які на них впливають.
38. Особливості формування бази оподаткування для різних видів підакцизних товарів
39. Строки сплати акцизного податку
40. Порядок розрахунку акцизного податку на різні групи підакцизних товарів.
41. Відмінні та спільні риси ПДВ та акцизу
42. Порядок маркування алкогольних та тютюнових виробів марками акцизного податку
43. Мито та його характеристика, законодавство, що регламентує справляння мита в Україні.
44. Види мита, їх характеристика
45. Елементи ввізного мита
46. Митні ставки та особливості їх формування.
47. Порядок розрахунку та сплати мита в Україні.
48. Митна вартість товару, особливості її формування. Визначення країни походження товару.
49. Прибуткове оподаткування: сутність та особливості виникнення
50. Податок на прибуток та його сутність та елементи.
51. Формування доходів звітного періоду підприємства.
52. Визначення собівартості продукції звітного періоду та інших витрат

підприємства

53. Порядок розрахунку та сплати податку на прибуток на Україні.
54. Амортизація, порядок обчислення амортизаційних відрахувань з метою оподаткування прибутку підприємств.
55. Податок на доходи фізичних осіб та його характеристика.
56. Елементи податку на доходи фізичних осіб
57. Податкова декларація доходів громадян та її зміст та порядок подання.
58. Формування бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб
59. Ставки податку на доходи фізичних осіб в Україні та її характер.
60. Річний перерахунок сум податку. Податкова знижка
61. Податкова соціальна пільга. Порядок надання
62. Необхідність та значення єдиного податку для сільськогосподарських підприємств
63. Основні елементи єдиного податку для сільськогосподарських підприємств, алгоритм його обчислення та сплати
64. Рентні платежі.
65. Податки за використання ресурсів та порядок їх нарахування.
66. Місцеві податки і збори
67. Зміст, значення та необхідність єдиного податку.
68. Групи платників єдиного податку, ставки.
69. Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами
70. Процес перекладання податкових платежів та його сутність.
71. Ухилення від оподаткування: причини, способи, наслідки
72. Податкова політика: поняття, напрями, принципи.
73. Фактори, що визначають характер податкової політики.
74. Податкові порушення та їх види.
75. Види санкцій за порушення податкового законодавства та їх характеристика.
76. Планування податкових платежів на підприємстві та його зміст

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань студентів відбувається на останньому практичному занятті кожного з трьох модулів, яке проводиться у формі есе та практичної контрольної роботи, а також тестової контрольної роботи наприкінці вивчення дисципліни та на іспиті.

Крім того, оцінювання здійснюється на практичних заняттях на основі контролю виконання необхідного обсягу робіт безпосередньо на занятті, та контролю виконаних самостійних завдань.. На практичних заняттях також враховується системність, послідовність і своєчасність виконання окремих етапів практичного завдання.

Особливою формою самостійної роботи, яка оцінюється окремо, є індивідуальні завдання кожному студенту.

Оцінювання знань і умінь студентів на іспиті.

Екзаменаційні білети у своїй структурі мають 3 теоретичних або методичних питання та одне практичне завдання. Студент вирішує практичне завдання і для одержання відмінної оцінки йому необхідно його розв'язати та дати вірні відповіді на теоретичні запитання.

Інші варіанти одержання оцінок на іспиті:

Одержання оцінки „відмінно”:

1. Присутність на всіх контрольних роботах.
2. Одержання по контрольних середньої оцінки не менше 4 бала.
3. Відповідь на всі теоретичні питання білету.
4. Вирішення практичного завдання білету.

Одержання оцінки „добре”:

1. Присутність на всіх контрольних роботах або на 75% з всіх контрольних занять.
2. Одержання по контрольних середньої оцінки не менше 3,5 бала.

3. Відповідь на хоча б одне теоретичне питання білету.
4. Вирішення практичного завдання білету.

Одержання оцінки „задовільно”:

1. Присутність на всіх контрольних роботах або на 60% з всіх контрольних занять.
2. Одержання по контрольних середньої оцінки не менше 3 бала.
3. Відповідь на хоча б одне теоретичне питання білету.
4. Вирішення практичного завдання білету.

Одержання оцінки „задовільно”:

1. Вирішення практичного завдання білету та в загальних рисах розкрити обидва питання білету.

Одержання оцінки „задовільно”:

1. Розкрити одне питання з білету та дати чіткі відповіді на додаткові питання екзаменатора або вирішення базової частини розрахунків практичного завдання.

При реалізації інших комбінацій критеріїв викладач виставляє оцінку виходячи з власного досвіду та якісного рівня відповіді студента на питання білету.

Схема розподілу балів при поточному та підсумковому контролі

Робота в семестрі - 70 балів

Підсумковий контроль - 30 балів

Види робіт	Максимальна оцінка	Кількість робіт	Максимум балів
Активність на семінарських заняттях	5		25
ІНДЗ (есе)	10	1	10
Підготовка презентації	15	1	15
Дискусійні питання*	5	2	10
Підготовка доповіді*	10	1	10
Модульний контроль	10	2	20
ІСПИТ			30

* додаткові форми роботи

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова

1. Конституція України [Електронний ресурс] – Режим доступу / <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Податковий Кодекс України[Електронний ресурс] – Режим доступу / <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Митний Кодекс України[Електронний ресурс] – Режим доступу / <http://zakon2.rada.gov.ua>
4. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу / <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Буряк П. Податкова система: теорія і практика застосування активних методів навчання: Навчальний посібник/ Петро Буряк, Катерина Беркита, Богдана Ярема,; М-во освіти і науки України. - Київ: ВД "Професіонал", 2004. - 222 с.
6. Гридчина М.В., Вдовиченко Н.И., Калина А.В. Налоговая система Украины Учеб. Пособие. – К.: МАУП, 2000. – 128 с.: ил. – Библиограр.: с. 124-125
7. Дикань Л. В. Налогообложение. — Х.: Консум, 1996. — 428 с.
8. Довгалюк В. І. Податкова система/ В. І. Довгалюк, Ю.Ю. Ярмоленко; М-во освіти і науки України. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 315 с.
9. Замасло О. Т. Податкова система : навч. посіб. / О. Т. Замасло, І. І. Приймак, О. В. Грін ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Л. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. - 377 с.
10. Захожай В.Б., Литвиненко Я.В., Захожай К.В., Литвиненко Р.Я. Система оподаткування та податкова політика. Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури; 2006.- 468с.

11. Іванов Ю. Податкова система: Підручник/ Юрій Іванов, Андрій Крисоватий, Оксана Десятнюк,; Міністерство освіти і науки України. - К.: Атіка, 2006. - 918 с.
12. Крисоватий А. Податкова система: Навчальний посібник/ Андрій Крисоватий, Оксана Десятнюк,; М-во освіти і науки України, Тернопільська акад. нар. госп-ва. - Тернопіль: Карт-бланш, 2004. - 331 с.
13. Лисенком Ю. М. Податкова система в схемах, діаграмах, таблицях : навч. посібник / Лисенком Ю. М., Ледь І. В. – К.: УДУФМТ,– 2011. – 188 с.
14. Податкова система України : [навч.-метод. посіб.] / Л. О. Матвейчук ; Кам'янець-Поділ. нац. Ун-т ім. Івана Огієнка. – Екон. ф-т. – Каф. економіки підприємства. – Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. : Абетка. – 2015. – 119 с.
15. Податкова система : навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. / кер. авт. кол. канд. е. н. – проф. В. К. Хлівний. – К. : КНЕУ. – 2014. – 372 с.
16. Податкова система : навч. посіб. /за заг. ред. П. В. Мельника. – В. Л. Андрущенко. – К. : Кондор. – 2014. – 698 с.
17. Податкова система: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.
18. Податкова система: Навчальний посібник / Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.
19. Податкова система України / За ред. В. М. Федосова. — К.: Либідь, 1994. — 464 с.
20. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс, 1-е видання (українська версія) / Е.А. Воронская - Акцент ПП, 2018. – 464 с.
21. Олійник О. Податкова система: Навчальний посібник/ Олександр Олійник, Ігор Білон,; М-во аграрної політики України, Харківський нац. аграрний ун-т ім. В. В. Докучаєва. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 452 с.

22. Онисько С. Податкова система: Підручник/ Стефанія Онисько, Іван Теофан, Оксана Рицина,. - 3-є вид., випр. і доп.. - Львів: Магнолія плюс: Видавець В. М. Півча, 2006. - 333 с.

23. Податковий кодекс у запитаннях і відповідях. Консультують провідні фахівці органів Державної податкової служби України. - Х. : Фактор, 2011. - 225 с.

Допоміжна

1. Бондарук Т. Г. «Місцеві фінанси» : Навч. посібник (рекомендовано Міністерством освіти і науки України) / Т.Г. Бондарук. – К. : ДП «Інформ.аналіт.агенство», 2013. – 529 с.

2. Буряковский В.В., Кармазин В.Я., Каламбет С.В., Водолазская О.А. Налоги. Учебное пособие. Днепропетровск. «Пороги». 1998 г. 611 с.

3. Буряк П. Ю. Перспективи реформування місцевих податків в Україні / П. Ю. Буряк, Н. В. Савчук // Регіональна економіка. – 2014. – № 4. – С. 180-186.

4. Бюджетна система України: навчальний посібник / С.І.Юрій, Й.М.Бескид, В.Г.Дем'янишин та ін. – К.: НІОС, 2000.

5. Бюджетний менеджмент: навч. посібн. / Т. Г. Бондарук, Л. Є. Момотюк, Н. Ю. Мельничук. – НАСОА. – К.: ТОВ «Август Трейд», 2016. – 890 с.

6. Василик О.Д., Павлюк К.В. Бюджетна система України: Підручник. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 544 с

7. Волощук М. Г. Податкове право : навч. посіб. / Волощук М. Г., Менджул М. В. ; Закарпат. держ. ун-т, Терит. від-ня Асоц. платників податків України у Закарпат. обл. - Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2012. - 141 с.

8. Гаврилук Р. Верховенство права людини на податки : філософсько-методологічні проблеми розуміння та обґрунтування // Право України. – 2015.–№7.– С.84-95
9. Гаврилук Р. Право людини на податки як перерозподільна справедливість // Юридична Україна. – 2015. – №3. – С. 19-26.
10. Голюков С. С . Податкова безпека у системі фінансової безпеки // Економіка та держава. – 2015. – №11. – С. 135-137.
11. Голюков С. С. Сутність податкової безпеки // Економіка та держава. – 2015. – № 9. – С. 129-132.
12. Дарвай О. М. Оцінка податкового навантаження на фізичних осіб-підприємців, що застосовують різні системи оподаткування // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – №7–8. – С. 71-76. (№7).
13. Єфименко Т. І. Податки в інституційній системі сучасної економіки / Т. І. Єфименко ; Нац. акад. наук України, Ін-т економіки та прогнозування. - К. : Ін-т економіки та прогнозування, 2011. - 687 с
14. Задорожня Л. Оцінка ефективності пільг із податку на доходи фізичних осіб в Україні // Економіст. – 2015. – № 9. – С. 29-33.
15. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України: електронне наукове видання [Електронний ресурс] / Університет державної фіскальної служби України; гол. ред.: М.О. Кужелев. – 2017. – No 1,2. – Режим доступу <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Znprudps/index.html> , –Заголовок з екрана.
16. Іванов Ю. Б. Податкова система. Екологічні податки : навч. посіб. / Іванов Ю. Б., Котляров Є. І. ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. - 147 с
17. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег//Избранные произведения/Пер, с англ. М.: Экономика, 1983. — 518 с.
18. Колупаев Ю. Б. Економіка і фінанси підприємства: навч. посіб. / О. Т. Коваль, В. В. Пархоменко, Ю. Б. Колупаев, НАСОА.- К.: ТОВ «Видавництво Консультант», 2017. – 260 с.

19. Короткевич О. В. Розвиток механізмів податкової підтримки малого підприємництва // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – №10. – С. 10-15.
20. Костицький В. В. Податкове право (Податкова система України) : навч. посіб. / В. В. Костицький, А. М. Новицький. - К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту "НАУ-друк", 2009. - 400 с.
21. Кучерявенко М. П. Податкове право України : підручник / М. П. Кучерявенко ; Нац. акад. прав. наук, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. - Х. : Право, 2012. - 527 с.
22. Литвиненко Я.В. Податкова політика. МАУП Київ 2003 р. 224 с.
23. Литвиненко Я.В., Якушик І.Д. Податкові системи зарубіжних країн. Київ 2004 р. 208 с.
24. Луніна І. О. Міжнародні тенденції реформування податкових систем у післякризовий період 2008–2014 рр. та уроки для України / І. О. Луніна, Н. Б. Фролова // Фінанси України. – 2015. – №8. – С. 7-20.
25. Лютий І.О., Дрига А.Б., Петренко М.О. Податки на споживання в економіці України К.: Знання, 2005. — 335 с.
26. Мельник О.О. Основні способи ухилення від сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2014. – № 2 (33). – С. 122-125.
27. Нечай Н.В. Нариси з історії оподаткування. К.: “Вісник податкової служби України ”. 2002.-144 с.
28. Оподаткування та економічна безпека держави в епоху діджиталізації: збірник матеріалів науково-практичного круглого столу, (23 лютого 2018 р., м. Ірпінь) –Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. –265с.
- 29.
30. Педь І.В. Податкові і соціальні збори в податковій системі України: Навч. посіб. / За ред. Ю.М. Лисенкова. - К.: Знання, 2008. - 366 с
31. Петти У. Трактат о налогах. В кн.: Антология экономической классики. В 2-х т. Т. 1. Предисл. И.А. Столярова. М., 1993.

32. Піхоцький В. Податкове законодавство в запитаннях та відповідях: Навчальний посібник/ Володимир Піхоцький,; Мін-во освіти і науки України , Львівська державна фінансова академія. - К.: Вид-во "Трина-прес", 2006. - 591 с.
33. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навч. посіб. / [Ю. Б. Іванов та ін.] ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Інжек, 2010. - 488 с.
34. Податкова політика України : навч. посіб. / [П. В. Мельник та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. П. В. Мельника ; Держ. податк. адмін. України [та ін.]. - К. : Знання України, 2011. - 505 с
35. Податкова система . Практикум. [текст] : навч. посіб. / В. Б. Сенченко – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 160 с.
36. Податкова система: Економіко-правова характеристика податків: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Педь І.В. — К., 2007. — 191 с
37. Податкова система: Метод. Вказівки і завдання для самост. вивч. дисц./Я.В. Литвиненко, Б.В. Тропіна. – К.: МАУП, 2006. – 120 с.
38. Податкове право України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [М. П. Кучерявенко та ін.] ; за ред. проф. М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. - Х. : Право, 2010. - 255 с
39. Податковий облік: Навч. посібник для студентів економічних спеціальностей / Я. П. Квач, О. В. Орлова, Л. К. Сергієнко, Д. О. Редькін ; ред. д.е.н., проф. О. С. Редькін. – Одеса, Фенікс 2010. – 240
40. Податковий облік та звітність: Підручник. Затверджено МОН / Іванов Ю.Б., Карпова В.В. — К., 2011. — 710 с
41. Податковий словник-довідник / Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т Держ. податк. служби України, Н.-д. центр з пробл. оподаткування ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Л. Тарангул ; [упоряд.: Л. Л. Тарангул та ін.]. - К. : Знання України, 2010. - 154 с.
42. Податкові системи зарубіжних країн : [кол. монгр.] / [Сідоров В. І. та ін.] ; за заг. ред. проф. В. І. Сідорова ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. - 258 с.

43. Пушкарев В. М. История финансовой мысли и политики налогов. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 192 с.
44. Рудь О. В. Фіскальна ефективність управління податковим боргом у сфері прямого оподаткування // Формування ринкових відносин в Україні. — 2015. — № 3. — С. 155-162.
45. Соколовська А. Податкова система держави: Теорія і практика становлення: Монографія/ Алла Соколовська,. - К.: Знання-Прес, 2004. - 454 с.
46. Тофанюк О. В. Податкова система : навч. посіб. / О. В. Тофанюк, Т. Ю. Павленко ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". - Х. : ХАІ, 2012. - 71 с.
47. Тургенев Н. Опыт теории налогов. 3-е изд., М., 1937.
48. Черник Д. Г. Налоги в рыночной экономике. — М.: Финансы. ЮНИТИ, 1997. — 384 с.
49. Фінанси. Бюджет. Податки. Національна та міжнародна термінологія. Т. 3:Податкова термінологія. Податкові системи і реформи. Податкові інститути. Податкове законодавство / [З. С. Варналій та ін.]. - 2010. - 575 с.
50. Якушик І.Д., Литвиненко Я.В. Податки в країнах світу. Довідник. - К.: "МП Леся", 2004. - 480 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://pidruchniki.ws/finansii/> - Фінанси. Бібліотека українських підручників
2. <http://zakon.nau.ua/> - українське законодавство, професійна юридична система
3. <http://www.minfin.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства фінансів України
4. <http://sfs.gov.ua/> - офіційний сайт Державної фіскальної служби України
5. <http://www.visnuk.com.ua/> - Вісник. Офіційно про податки.
6. <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/412> - бюлетені

рахункової палати України

7. <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477> – офіційні данні Державної казначейської служби України по виконанню бюджету
8. <http://194.44.12.92:8080/jspui/> - доступ до репозитарію НАСАОА
9. www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.
10. www.rada.ua – веб-сторінка Верховної ради України.
11. www.ukrstat.gov.ua – веб-сторінка Державного комітету статистики України
12. <http://www.vobu.com.ua/ukr/blanks/index> - бланки податкової звітності